

Haastavilla kasvu- paikoilla kasvivalintojen merkitys korostuu

Ulkoverhousremontti on hyvä
tilaisuus lisäeristämiseen

8

Varjoa, juomavettä ja sateensuojaa
– mukavat pihaolet lemmikeille

20

ILMALÄMPÖ • MAALÄMPÖ • ILMAVESILÄMPÖ • AURINKOENERGIA • AUTOLATAUS

**ENERGIATALO
JÄRVI**

**KESÄ ON AURINKOSÄHKÖN
PARASTA AIKAA!**

AURINKOENERGIA

Ympäristöystävällistä aurinkoenergiaa
ilman haitallisia päästöjä!

Aurinkopaneelit asennettuna
alk. 4.990 € (4,05 kWp-järjestelmä)

**MAKSA OSTOKSESI
RAHOITUKSELLA
TAI OSISSA!**

OSTA NYT! Saat 6 kk korotonta
ja kulutonta maksuaikaa.

Lämpöpumput,
sähköautolaturit ja
aurinkopaneelit
alk. 50 €/kk.

Meiltä löydät kokonaisvaltaiset
lämmitys- ja jäähdytysratkaisut
asennuksineen sekä huollot.

Part of CERVİ Group

NIBE

**mitsubishi
ELECTRIC**

SCANOFFICE
AURINKOPARTNERI

GREE

**SCANOFFICE
LÄMPÖPUMPPU-PRO**

ILMALÄMPÖ/JÄÄHDYTYS

Maksimoi mukavuus ja nauti! Lämmittää
ja jäähdyttää asuin- ja liiketilat
tehokkaasti ja hyvällä hyötysuhteella.

Ilmalämpöpumput asennettuna alk. 1.590 €

SÄHKÖAUTON LATAUS

Älykäs sähköauton latausasema BENY
sopii yhteen kaikkien aurinkosähkö-
järjestelmien sekä ladattavien autojen
kanssa. Autolaturit asennettuna alk. 1.490 €

SALO: Liikekeskus Valuri, Kaakelitehtaankatu 2, 24260 Salo • Avoimna ma-pe 8-16 • puh. 02-727 5700 • info@energiatalo.fi
KAARINA: Kärrykatu 8, 20780 Kaarina • puh. 044 512 3456 • Avoimna ma-pe 9-16 • info@energiatalo.fi

Betjäning på svenska 044 512 3402 • www.energiatalo.fi

KLIININEN RAVINTOVALMISTE SOUVENAID VARHAISEN ALZHEIMERINTAUDIN RAVITSEMUSHOITOON.

NUTRICIA
Souvenaid

Makuina mansikka, vanilja
ja kahvi.

Nutricia
Souvenaid

69⁹⁰

24x125 ml
(2,91€/kpl)

x 24

TILATA VOI MYÖS

WWW.SALONVERKKOAPTEEKKI.FI

JÄ NOUTAA APTEEKIN YHTEYDESSÄ

OLEVASTA NOUTOLOKERIKOSTAMME 24/7.

HALIKON APTEEKKI

Prismantie 2, 24800 Halikko
Avoinna ark 8-20, la 9-18, su 11-17
puh. 02 737 1502

Saat S-Etukortilla Bonusta apteekkimyymälässä maksetuista tuotteista tai palveluista.
Bonus ei kerry resepti- tai itsehoitolääkkeistä.

Remontoitko omakotitaloa?

Tutustu Salon Puun ja Levyn
erikoistarjouksiin!

1€
metri

TERASSILAUTA
Classic | 28x95 | vihreä

Kausihinta voimassa 31.7 asti tai
niin kauan kuin tavaraa riittää.

99€
9 l

PUUÖLJY

Kovan sään Utö Akva

Soveltuu terasseihin ja laitureihin.
Värit: kirkas, musta, harmaa, ruskea.

119€
9 l

PELLAVAÖLJYMAALI
GVK Lappi 9l

Perinteinen puupintojen ulkomaali.
Museovirastojen suosittelema!

ESPL
SALON PUU JA LEVY OY
WWW.SALONPUU.FI

SATAMAKATU 17 | 24100 SALO
MA-TO 7.30-16.30
PE 7.30-17.00
LA 9.00-12.00

Lämpimästi tervetuloa!

HANGON KAUPUNKI
HANGÖ STAD

**Vielä vapaita tontteja Furuvin
alueella!**

**Fortfarande lediga tomter i
Furuvin-området!**

www.hanko.fi/tontit • www.hanko.fi/tomter

Hyvän elämän merikaupunki

Gott liv i staden vid havet

**Uusia tontteja tulossa
Hangonkylän alueelle!**

**Nya tomter kommer till
Hangöbyområdet!**

150
1874
Hanko
Hangö
2024

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2024	vko	2
Nro 2/2024	vko	19
Nro 3/2024	vko	26
Nro 4/2024	vko	37
Nro 5/2024	vko	45

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 14 000 kpl

Pientalot Salon ja Someron taajamissa.

Julkaisija ja kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuvat
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksista lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Unsplash

Pieni pintaremontti ehostaa talon myyntiä varten

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Hybridilämmitys
- 8 Julkisivuverhousremontti
- 10 Omakotitalon remontointi myyntiä varten
- 13 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 14 Pihan kasvivalinnat haastavilla kasvupaikoilla
- 16 Maa-ainekset pihaa perustettaessa
- 18 Leikkivälineet pihalle
- 20 Lemmikit omalla pihalla
- 22 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Kestävää asumista etsimässä

Kerava ilmoitti viime syksynä luopuvansa kesän 2024 asuntomesuista. Sen sijaan kaupunki ryhtyi kehittämään Kivisillan alueelle omaa Uuden ajan rakentamisen festivaaliaan. Tapahtuma lupaa esitellä kävijöille laajasti kestävän rakentamisen ja asumisen ratkaisuja.

Niille onkin nykymaailmassa kysyntää. Aihe on ollut esillä, kun EU on pyrkinyt lisäämään ympäristöystävällisyyttään ja suitsimaan hiilidioksidipäästöjään useilla eri osa-alueilla. Juuri asuminen ja rakentaminen aiheuttavat merkittävän osan Suomen päästöistä, ja etenkin asuinrakennusten lämmitys on meillä suuri energiankuluttaja.

Kyseessä ovat siis suuret linjat ja suuret tavoitteet. Vaikka oman asumisen hiilijalanjälki ei olisikaan päälimmäisenä omakotiasujan mielessä, EU:n määrittelemät linjaukset näkyvät ennen pitkää itse kunkin arjessa monin eri tavoin, joskus hyvinkin pienissä asioissa.

Alkuvuodesta kuluttajia ihmetyttivät esimerkiksi muovisten kierätyspullojen uudet saranakorkit, jotka eivät irtoa pullon kaularenkaasta. Uudistus johtuu EU:n kertakäyttömuoveja koskevasta direktiivistä: kesään 2024 mennessä kaikkien pantillisten muovipullojen korkkien on pysyttävä kiinni pullossa. Sääntelyn tavoitteena on vähentää muoviroskan määrää ympäristössä ja lisätä muovien kierrätystä.

Joten omakotiasujan on hyvä pitää silmänsä auki sen suhteen, millaisia uusia ratkaisuja kestävän asumisen ja elämäntavan puitteissa nousee esille. Voi olla, että aikanaan niiden vaikutukset löytää omastakin arjestaan – ruokapöydältä, sähkölaskusta tai vaikkapa autotallista.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen

Päätoimittaja
Omakoti

Meiltä keittiöt koko kesän!

Charmia Salo Valuri, Savipajankatu 2, charmia.fi
Ma-pe 9-17 (la suljettu 1.6.-31.8.)

LVI JUUKI OY

LVI-alan ammattilainen kotitalouksen ja yritysten tarpeisiin

- Putkiremontti
- Lämmitys
- Lämpöpumput

041 544 6989
juki.kivela@gmail.com
www.lvijuki.fi

» LYHYESTI

10 pahinta virhettä kotisiivouksessa – vältä nämä siivousalan ammattilaisen vinkeillä

Helpolta ja nopealta vaikuttava siivousoperaatio voi pahimmassa tapauksessa tuhoata kodin pinnat. Valtaosa kotisiivouksessa tehdyistä virheistä liittyy joko huolimattomuuteen tai vääränlaisten siivousaineiden ja -välineiden käyttöön. Siivousyritys Koti Puhtaaksi Oy:n toimitusjohtaja **Reetta Alastalo** listaa pahimmat siivousmokat ja kertoo vinkkinsä niiden välttämiseksi.

1. Liika pesuaineen annostelu

Kun pesuainetta on liikaa, sitä jää helposti siivottaville pinnoille ja vaatteisiin. Tämä taas vaatii ylimääräistä huuhtelua ja lisää vedenkulutusta.

– On tärkeää käyttää pesuaineita vastuullisesti ja noudattaa suositeltuja annosteluohjeita. Oikea annostelu vähentää ympäristövaikutuksia, ylläpitää terveyttä, säästää rahaa ja varmistaa tietysti myös paremmat siivoustulokset, Alastalo neuvo.

2. Liian harva siivousväli

Mitä pidempään tahrat ovat pinnoilla, sitä haastavampaa niitä on poistaa. Vastaavasti tasainen siivousväli säästää kodin pintoja ja jopa rahaa. Esimerkiksi liesituulettimen rasvasuodatin pysyy säännöllisesti pestynä käyttökelpoisena monta vuotta.

3. Väärät siivousaineet

Vääriin tarkoituksiin käytetyt siivousaineet ovat tehottomia ja saattavat pahimmassa tapauksessa vahingoittaa kodin pintoja. Tästä esimerkkinä toimii lasisuihkeen käyt-

tö laattalattiaan. Suihke antaa lattialle kiillon hetkeksi, mutta ennen pitkään kertyy pinnoille niitä vahingoittaan. On siis ensisijaisen tärkeää valita oikeat puhdistusaineet ja noudattaa niiden käyttöohjeita.

4. Naarmuttava taikasieni

Taikasieni on näppärä tahrannoistaja, mutta kaikkiin tarkoituksiin se ei sovi. Esimerkiksi seinässä olevan tahrnan mukana saatat poistaa myös osan maalikerrosta.

Taikasienen sijaan Alastalo vinkkaa ko-keilemaan ekologista puhdistuskiveä:

– Puhdistuskivi on tehokas siivousaine, jolla pääset eroon myös kylpyhuoneen kalkkisaostumista, joihin taikasieni ei pysty, hän kertoo.

5. Likaiset siivousvälineet

Likaiset siivousvälineet mitätöivät siivouksen hyödyn, sillä ne levittävät mukanaan likaa ja bakteereja ympäri asuntoa. Alastalon mukaan siivousvälineet on käytön jälkeen tärkeää pestä niille sopivilla menetelmillä sekä käyttää eri tiloissa eri siivousvälineitä.

6. Pintapuolinen siivous

Pintapuolinen siivous auttaa pitämään yllä perusjärjestystä, mutta jäljestä ei tule oikeasti puhdasta. Tämä myötä esimerkiksi huoneilma tunkkaistuu vuosien saatossa. Pintapuolisen arkisiivouksen ohella on tärkeää tehdä myös perusteellisia siivouksia, jossa käy läpi kaikki kodin pinnat ja puhdistaa ne huolella.

7. Kalkinpoiston laiminlyönti

Kalkki saostuu laattojen saumoihin, jos niitä ei muista säännöllisesti puhdistaa. Kalkkeutunut pinta on karheampaa, jonka myötä esimerkiksi vedessä oleva rauta, rasvalika ja shampoojäämät tarttuvat siihen helpommin. Vuosia kertyneet kalkkikertymät voivat johtaa jopa saumojen hapertumiseen, jolloin lopulta ainoa keino pelastaa kylpyhuone on remontti.

8. Pakonomainen siivoaminen

Liika siivouksesta stressaaminen ja pakko-mielteinen puunaus luovat turhaa päänsäryä.

– Kevennä päänsisäistä siivoustaakkaa ja kirjaa itsellesi lista siivottavista asioista aikatauluineen kaikkineen. Tällöin sinun ei tarvitse hoitaa kaikkea kerralla ja jatkuvasti, vaan

voit olla levollisin mielin, Alastalo sanoo.

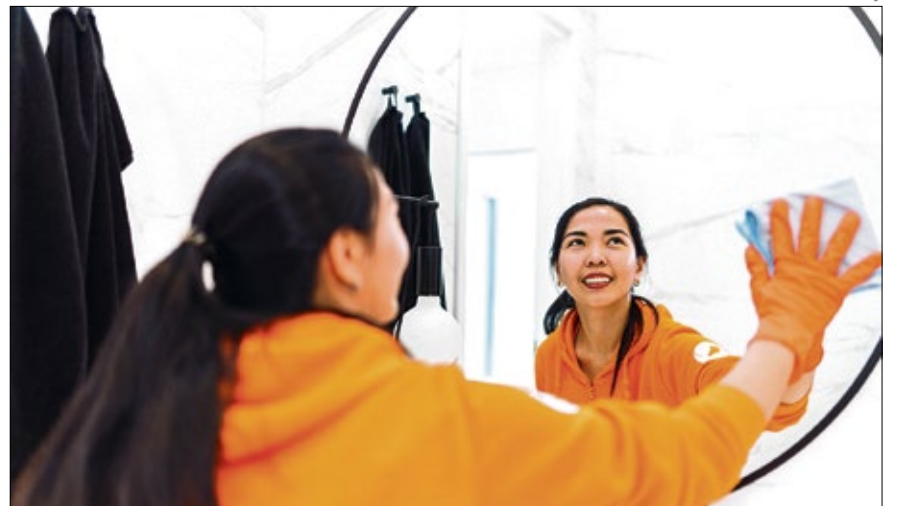
9. Lasin ja peilin pesuaineella läträys

Ajan myötä peilien pinnoille kertyneet pesuainejäämät jättävät jälkeensä sumean pinnan. Astioiden tapaan myös peilit kaipaavat huuhtelua pesun jälkeen. Peili kannattaa huuhtella pesuainekäsittelyn kanssa käyttämällä veteen kostutettua mikrokuituliinaa.

10. Liika tavaramäärä

Liika tavaramäärä ja järjestyksen puute vaikeuttavat pintojen puhdistamista, lisäävät siivottavaa ja keräävät pölyä. Samalla liiallinen määrä esineitä voi aiheuttaa turvallisuusriskejä. Alastalo muistuttaa, että kokonaisvaltaisesti siistissä kodissa pääsee kärsiksi jokaiseen nurkkaan ja koloon.

Koti Puhtaaksi Oy

Tutkimus: Joka toinen kompostoi – silti omakotiasujien biojätteet päätyvät muita useammin sekajätteeseen

Omakotiasujan biojätteet päätyvät jo useimmiten omaan kompostoriin. Tuoreen tutkimuksen mukaan 52 prosenttia kompostoi itse taloutensa biojätteet. Erilliskeräyksen on valinnut 18 prosenttia omakotiasujista.

Kompostoijia motivoi kompostoinnin lopputuotteena syntyvä multa, jonka voi hyödykäyttää omassa puutarhassa. Lisäksi kompostoijista peräti 95 prosenttia on sitä mieltä, että kompostointi on ympäristöystävällisin tapa käsitellä biojätteet ja yhtä moni uskoo, että kompostointi on edullinen vaihtoehto biojätteen käsittelyyn. Biojätteen erilliskeräyksen tyypillisin valintaperuste on helppous.

– Tutkimuksen iloinen yllätys oli, että kompostoinnin valinneista vastaajista jopa yhdeksän kymmenestä pitää kompostointia helppona tapana käsitellä biojätteet. Kaiken kaikkiaan kompostoijat olivat hyvin tyytyväisiä valintaansa. Mutta erilliskeräys on perusteltu valinta silloin, jos ei ole valmis näkemään yhtään vaivaa eikä myöskään ole

tarvetta syntyvälle kompostimullalle, sanoo Biolanin puutarhaneuvoja **Riikka Kerttula**.

Rivitaloasukkailla yleisin tapa käsitellä biojätteet on erilliskeräys. Jopa neljä viidestä rivitaloasukkaasta lajittelee biojätteensä erilliskeräysastiaan.

Omakotiasujien biojätteet päätyvät edelleen muita useammin sekajätteeseen

Omakotitaloissa heitetään muita asumismuotoja useammin biojätteet sekajätteen joukkoon. Peräti 28 prosenttia omakotiasujista ei lajittele biojätteitään vielä mitenkään. Rivitaloissa, joissa on vähintään viisi asuntoa, sekajätteeseen menee 15 prosenttia biojätteestä, pienemmissä taloyhtiöissä 24 prosenttia.

– Omakotiasujilla ja alle viiden asunnon taloyhtiöille lajittelu on tullut tai on vasta tulossa pakolliseksi lakiuudistuksen myötä. Osassa näitä kiinteistöjä ei ole vielä ratkais-

tu kuinka biojätteet tullaan käsittelemään. Sen sijaan suuremmissa taloyhtiöissä lajittelu on ollut jo pidempään pakollista ja lajittelun puitteet ovat niissä varmasti kunnossa. Tulosten perusteella osa asukkaista ei vaan välitä lajittelusta, pohtii Kerttula.

Pienissä taajamissa ja haja-asutusalueella biojätteet päätyvät keskimääräistä useammin sekajätteen joukkoon. Näille alueille ei yleensä ole järjestetty biojätteen erilliskeräystä, vaan omatoiminen kompostointi on ainoa tapa käsitellä lajiteltu biojäte.

Rottakammo voi estää kompostoinnin aloittamisen

Tutkimuksessa selvitettiin mitkä ovat yleisimmät syyt kompostoinnin aloittamisen esteenä. Enemmän kuin joka toinen oli sitä mieltä, että heidän taloudessaan tulee niin vähän biojätettä, ettei sitä kannata kompostoida. Toiseksi yleisimpänä syynä mainittiin

pelko, että kompostointi houkuttelee rottia.

– Rottia tosiaan tavataan ihmisasumusten läheltä, mutta syy rottien olemassaoloon eivät ole kompostorit, vaan pikemminkin niiden puute. Yksi suuri rottakannan lisääntymisen aiheuttaja on vessanpönttöön kipatut ruoantähteet, jotka päätyvät viemäriverkostoon. Jos biojätteet käsiteltäisiin asianmukaisesti, rotilla ei olisi niin helppoa ravintoa ja otollisia olosuhteita lisääntyä, muistuttaa Biolanin Riikka Kerttula.

Omakotiasujista, jotka eivät vielä lajittele biojätteitään, tulevaisuudessa kolmannes aikoo hankkia kompostorin – joko oman tai naapurin kanssa kimpakompostorin – ja viidennes siirtyy biojätteen erilliskeräykseen. Lähes joka toinen, joka laittaa biojätteet sekajätteen joukkoon, ei ole suunnitellut alkavansa lajittelua tai ei vielä tiedä kuinka sen aikoo toteuttaa.

Latureista, muuntajista ja led-valoista löytyi viime vuoden valvonnassa eniten sähköturvallisuuspuutteita

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) määräsi viime vuonna yrityksiä poistamaan markkinoilta 69 vaarallista sähkölaitetta. Eniten turvallisuuspuutteita oli latureissa, muuntajissa ja erilaisissa led-valaisimis- sa. Samat tuoteryhmät toistuvat vuodesta toiseen vaarallisimpien tuotteiden listalla, mikä osoittaa, etteivät niiden valmistajat ja maahantuoajat aina varmista riittävän huolellisesti laitteiden turvallisuutta. Useimmissa markkinoilta poistetuissa tuotteissa oli joko sähköiskun tai palonvaara.

Tukes teki vuonna 2023 noin 1530 markkinavalvontakäyntiä kivijalkamyymälöihin ja verkkokauppoihin. Yhteensä 336 sähkö- laitetta lähetettiin testattavaksi testauslaboratorioihin. Testausten perusteella 69 laitetta veloitettiin poistettavaksi markkinoilta, ja näistä vakavimmin puutteelliset 28 laitetta tuli poistaa myös kuluttajien käytöstä. Lisäksi myyntikieltoja annettiin 24 tuotteelle, eli niitä ei enää saanut tuoda markkinoille.

Eniten vaarallisia ja puutteellisia sähkö- laitteita löytyy samoista tuoteryhmistä vuodesta toiseen. Suurimpina ryhminä ovat jatkuvasti led-valaisimet sekä erilaiset la-

turit ja muuntajat. Vaarallisia sähkölaitteita löytyi myös testattujen keittolevyjen ja yleismittarien joukosta. Tiedot markkinoilta poistetuista sähkölaitteista löytyvät Tukesin vaarallisetuotteet.fi -sivustolta.

Vaaralliset sähkölaitteet jäävät hyvin Tukesin haaviin

–Tukesin markkinavalvonta kohdistuu riskiperusteisesti myynnissä oleviin sähkö- laitteisiin, erityisesti sellaisiin tuoteryhmiin, joissa on aiemmin todettu paljon puutteita sekä uusiin tuotemerkkeihin ja tuotetyyppeihin. Muutoksena aiempiin vuosiin yhä useammat yritykset poistavat vaaralliset tuotteet markkinoilta vapaaehtoisesti jo Tukesin yhteydenoton perusteella, sanoo johtava asiantuntija **Seppo Niemi** Tukesista.

– Hyödynnämme valvonnassa myös eurooppalaisia markkinavalvontatietokantoja ja teemme aktiivista yhteistyötä muiden EU-maiden markkinavalvontaviranomaisten kanssa. Lisäksi osallistumme EU:n yhteisiin valvontaprojekteihin. Viime vuonna yhteis- projekteissa tutkittiin mm. matka-adapte- reita, kuivausrumpuja sekä USB-latureita.

– Valvonnan kohdentaminen riskiperus-

teisesti on ollut tehokasta. Viime vuonna testatuista sähkölaitteista noin 28 prosent- tia osoittautui siinä määrin vaarallisiksi tai puutteelliseksi, että niiden myyntiä jouduttiin rajoittamaan. Lievemmin puutteellisista tuotteista annetaan vastuuyrityksille huo- mautuksia, joissa yrityksiä pyydetään kor- jaaman testeissä löydetyt puutteet viimeis- tään seuraavissa tuotantoerissä, Niemi ker- too.

Tukesiin tulee myös kuluttajilta ilmoituksia vaaralliseksi epäilyistä tuotteista. Ilmoi- tuksen voi tehdä Tukesin verkkosivulla ole- valla lomakkeella.

Kaukomaiden verkkokaupois- ta ostat omalla vastuullasi

Kuluttajat ostavat entistä enemmän sähkö- laitteita EU:n ulkopuolella sijaitsevista verkkokaupoista. Näihin verkkokauppoihin ei suomalaisten tai eurooppalaisten viran- omaisten toimivalta ylety.

– EU:n ulkopuolelta tilattaessa tuotteen takuut ja kuluttajansuoja-asiat ovat hanka- lampia kuin sisämarkkinoilla. Käytännös- sä tämä tarkoittaa sitä, että EU:n ulkopuo- lelta tuotteita ostava kuluttaja joutuu itse

vastaamaan seurauksista, jos tuote osoit- tautuu vaaralliseksi tai aiheuttaa vahinkoa. Tuotteita ei ole välttämättä tarkoitettu EU:n alueelle ja siten ne eivät aina täytä EU:n tur- vallisuusvaatimuksia, Niemi varoittaa.

Viranomainen ei tarkasta sähkölaitteita ennakkoon

Suurin osa suomalaisista (89 %) uskoo, että viranomainen tarkastaa ennakkoon markkinoille tulevat sähkölaitteet. Tämä ei pidä paikkaansa, vaan sähkölaitteiden pa- kollinen ennakkotarkastus päättyi jo lähes 30 vuotta sitten kun liitettiin Euroopan unio- niin. Nykyisin valvontaa tehdään riskiperus- teisesti jo markkinoilla oleville tuotteille. Tukes lähettää hankkimansa epäilyttävät tuotteet testauslaboratorioihin testattavak- si. Testaustulosten perusteella Tukes päät- tää tarvittavista jatkotoimista.

Vastuu sähkölaitteiden turvallisuudesta on maahantuoajalla, valmistajalla ja myyjällä. CE-merkki on sähkölaitteissa valmistajan merkki siitä, että heidän mielestään tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset ja tuote on sen takia saanut vapaan liikkuvuuden EU:ssa.

Hiiliviisaus kasvattaa hyvinvointia

Puutarhat ovat ehtymättömiä luonnon mo- nimuotoisuuden lähteitä, jotka luovat elin- mahdollisuuksia kasvien ja ihmisten lisäksi lukuisille luonnon pieneliöille, nisäkkäille, linnuille ja matelijoille. Hiiliviisaassa puutar- hassa hoidetaan lisäksi ilmastoa ja maape- rää niin, että ilmakehän hiilidioksidia sido- taan parantamaan maan elinvoimaa.

Onko muita harrastuksia, joiden avul- la voidaan samanaikaisesti sekä hidastaa kasvihuoneilmiön etenemistä että ehkäis- tä sään ääri-ilmiöistä aiheutuvia haittoja? Ei tule helposti mieleen, arvioi Puutarhaliit- ton toimitusjohtaja **Timo Taulavuori** ku- vaillessaan erityisesti hiilipuutarhaa. Näistä syistä Puutarhaliiton toiminnan teemaksi on valittu ”Hiiliviisaus kasvattaa hyvinvoin- ti”.

Puutarhurin on mahdollista oikeilla valin- noillaan minimoida muustakin toiminnas- taan aiheutuvia päästöjä luomalla elinvoi- maisen hiilipuutarhan. Esimerkiksi suosi- malla sähkökäyttöisiä koneita ja vähentä- mällä muovituotteiden käyttöä puutarhas- saan, voi vähentää harrastuksesta aiheutu- via päästöjä. Parhaimmillaan puutarha on itse itseään ruokkiva luonnon monimuotoi- suutta parantava kokonaisuus, jossa ravin- teiden ja veden kiertokulku seuraa luonnon omaa kiertokulkuaan, kuvailee Taulavuori monimuotoista hiilipuutarhaa.

Mitä on hiiliviisaus puutarhassa? Hiiliyh-

disteet ovat puutarhan tärkeimmät elope- räiset yhdisteet. Ne muodostuvat auringon valon energian avulla ilmakehän hiilidioksi- dista, vedestä ja maaperän ravinteista. Sa- malla, kun kasvit yhteyttävät, ne poistavat ilmasta kasvihuoneilmiön pahista eli hiilidi- oksidia (CO2). Yhteyttämistuotteet eli kas- vien sitomat hiiliyhdisteet päätyvät kasvien maanpäällisiin ja -alaisiin osiin. Parhaimmil- laan hiilipuutarhassa on runsaasti erityyp- pisiä kasveja, jotka muodostavat kerroksel- lisen yhteyttävän kasvimassan.

Hiili osana ruokavaliota

Osa hiiliyhdisteistä päätyy hyötykasvien osal- ta ihmisten ravinnoksi. Nämä hiiliyhdisteet ovat osa hyvinvointiamme ja terveyttä edis- tävää ruokavaliota. Osa niistä on kuituja, osa energian lähteitä ja osa muita ravintoaineita kuten vitamiineja. Hiiliyhdisteet ovat myös luonnon omia aromi- ja makeutusaineita, jot- ka tekevät kasvissadosta herkullista.

Kasvit hyödyntävät kasvussaan hiiliyh- disteitä, jotka päätyvät kasvin osien kuoltua maaperään rikastuttamaan sen monimuo- toisuutta, josta vastaavat miljoonat erilai- set pieneliöt bakteereista ja sienistä pieniin hyönteisiin ja muihin niveljalkaisiin. Pieneliöt hajottavat kasvinosat ja vapauttavat niiden ravintoaineet uudelleen kiertokulkuun. Osa hiiliyhdisteistä jää lisäämään maan viljavuut-

ta humuksena. Hiiliperäinen aines maassa parantaa sen kasvuvoimaa lisäten muun muassa ravinteiden ja veden pidätyskykyä sekä kasvien mahdollisuutta käyttää ravin- teita. Lisäksi humuspitoinen maa hillitsee rankkasateiden haittavaikutuksia ja estää näin ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin.

Ihmisten hyvinvointi kasvaa maasta

Hiiliviisas puutarhurointi lisää eläinten ja eliöstön hyvinvoinnin lisäksi erityisesti mei- dän ihmisten hyvinvointia. Kasvit tuottavat ilmakehään happea, tasaavat lämpötilaero- ja ja tekevät ympäristömme viihtyisän. Kas- vikunnan ja maaperän merkitys ihmisiin on edullinen sekä fyysisen että henkisen hy-

vinvointimme kannalta. Hiilipuutarhuri saa positiivisia virikkeitä kaikilla aisteillaan puu- tarhatöiden osalta.

Puutarhan virikkeet stimuloivat meidän elimistöämme laskien muun muassa stres- sitasoamme ja vahvistaen immunitetiämme. Fyysinen liikunta vihreässä ympäristös- sämme vahvistaa lisäksi fyysistä kuntoam- me. Ja jo päivittäinen vartin puutarhatyö auttaa tässä, mutta vielä vahvempi vaiku- tus on viikoittaisessa yli parin tunnin työs- kentelyssä -ja jopa oleilussa -puutarhassa. Ymmärrys hiilipuutarhuroinnin merkityk- sestä, ja sen hyvistä vaikutuksista auttaa meitä ennen kaikkea hahmottamaan riip- puvuussuhteemme ja rooliimme moniulot- teiseen luontoympäristössä.

Puutarhaliitto

Teksti: Ulla Sirén

Lämmitysjärjestelmät yhteistyössä

Hybridilämmitys tarkoittaa kahden tai usean eri lämmitysmuodon yhdistelmää. Sen etuja ovat vaihtelun vara vuodenaikojen ja energian hinnan mukaan, ekologisuus sekä turvallisuus: jos yksi energialähde hiipuu, on valmiina mahdollisuus käyttää jotain toista.

Erilaisista lämmitysmuodoista ja niiden yhteensovittamisesta puhuttaessa pohditaan, miten lämmin ja vakaa lopputuloksen pitäisi olla. Viimetalvinen sähkökriisi ja epävakauden uhka kansainvälisillä energiamarkkinoilla ovat herättäneet kysymyksiä huonelämpötilasta. Pitääkö kotien todella olla reilusti yli 20-asteisia keskellä talvea, vai voisiko lämpöä vähentää ja lisätä villapaitoja? Paljonko huonelämpötilaa kannattaa pudottaa energian säästämisen nimissä? Onko parempi, että asunto on tasalämpimin, vai että esimerkiksi makuuhuoneet ovat viileämpiä kuin muut tilat, tai koko asunto viileämpi silloin, kun kukaan ei

ole kotona?

Toiminnanjohtaja **Arto Hannula** Lämmitysenergia Yhdistys Ry:stä toteaa, että yksiselitteistä vastausta ei ole olemassa.

– Normaalisti huonelämpötilan suositellaan olevan 21–22 C, mutta on hyvin yksilöllinen asia, miten ihmiset lämpötilaan reagoivat, Hannula sanoo.

Hän muistuttaa, että lämmön kokemiseen vaikuttavat esimerkiksi asunnon vetoisuus ja se, missä kunnossa eristeet ovat, eli pääseekö kylmä säteilemään seinien ja lattioiden läpi. Huonelämpötilan laskemisen järkevyys riippuu myös lämmitysmuodosta. Jos asunnossa on suora sähkölämmitys, huonekohtainen

lämmönsäätö on viisasta, koska ajastaminen käy helposti ja säätö vaikuttaa nopeasti. Silloin patterien ei tarvitse paahdtaa kuumina koko päivää, jos ketään ei ole kotona. Sen sijaan lattialämmitys reagoi säätöihin hitaasti. Vesikiertoisessa lattialämmityksessä, joka on tehty lämpöä varaavaan betonilattiaan, lämpötilan muutoksessa voi olla jopa vuorokauden viive.

– Silloin optimaalisen tason löytäminen on oleellisempaa kuin päiväkohtainen lämmönsäätö, Hannula huomauttaa.

Toisaalta vesikiertoinen lattialämmitys mahdollistaa asumislämpötilan laskemisen pysyvästi, koska lämpimän tun-

ne on suurempi, jos jaloilla on lämmin. Veto taas lisää viileyttä, sillä liikkuva ilma tuntuu kylmältä. Myös ilmanvaihto pitää ottaa huomioon huonelämpötilaa säädetäessä.

– Jos omakotitalossa on esimerkiksi vesikiertoinen patterilämmitys ja painovoimainen ilmanvaihto, pitää huomioida suunnittelun mukaiset menoveden lämpötilat, koska pattereiden lämmönluvutus vaikuttaa myös talon ilmanvaihtoon, Hannula sanoo.

Hybridit uuteen taloon

Uudessa talossa hybridilämmityksen

vaihtoehtoja on useita. Ilmalämpöpumpu ja ilmavesilämpöpumppu ovat tavallisia päälämmitysjärjestelmän kumppaneita, mutta lisäksi moni harkitsee esimerkiksi aurinkovoiman käyttöä, jolloin kesällä tuotettavan ylijäämäsiähkön voi myydä omaan sähköverkkoon.

Arto Hannula muistuttaa, että kaikki yhdistelmät eivät sovi kaikkiin taloihin. Valintaan vaikuttavat talon sijainti ja rakenne sekä millaisen sähköverkon piirissä se sijaitsee, onko paikka suojainen, varjoisa tai tuulinen ynnä muuta.

– Jos halutaan varmistaa tasainen lämmönsaanti kaikissa olosuhteissa ja päädyttään ilmavesilämpöpumppuun, kannattaa miettiä sen rinnalle sähkövastusten sijaan modernia uusiutuvaa öljyä käyttävää öljykattilaa, ja tehdä lämmityksestä heti alusta varaajalähtöinen. Tällöin suurimman osan ajasta lämmityksen hoitaa lämpöpumppu, mutta jos tarvitaan lisätehoa kovilla pakkasilla tai käyttöveden tuotannossa, niin vesitila-vuudeltaan pieni öljykattila voi tehokkaasti tuottaa tarvittavan lisätehon varaajalle. Tämä mahdollistaa myös käytökustannusten optimoinnin, koska öljysäiliön täytön jälkeen hinta pysyy vakiona niin kauan, kuin säilössä riittää öljyä. Pörssisähkösopimuksen käyttäjä voi relohjauksella määrittää raja-arvot, koska siirrytään käyttämään kattilaa lämpöpumpun sijaan, Hannula selittää.

Hän jatkaa, että monen toiveena on saada hybridinsä päälämmönlähteeksi maalämpö, mutta ikävä kyllä se ei toimi joka paikassa. Esimerkiksi tontin koko, maaperä, pohjavesialueet ja soraharjut rajoittavat mahdollisuuksia käyttää sitä. Lisäksi se toimii parhaiten, kun lämmönjakojärjestelmä on suunniteltu matlalämpöiseksi.

Ekologisuus on monikerroksista

Moni haluaa mielellään löytää ekologisen mahdollisen lämmitysjärjestelmän. Sellaista ei löydy hatusta vetämällä, vaan se vaatii huolellista harkintaa ja monien osatekijöiden sovittamista yhteen. Ekologisuus kokonaisuutena on muuta kuin lämmitysjärjestelmän tehokkuus ja päästöjen määrä. Arto Hannulan mukaan siihen vaikuttaa koko lämmitysjärjestelmän elinkaari ja kaikkien sen osien valmistaminen.

– Tämä voi olla kuluttajalle aika vaikeaa, mutta esimerkkinä voisi olla vaikka hybridijärjestelmä, jossa on ilmavesilämpöpumppu, aurinkopaneelit sekä öljykattila. Hybridijärjestelmässä kattilaa käytetään ainoastaan kovilla pakkasilla, jolloin ilmavesilämpöpumpun sisäyksikössä käytettäisiin sähkövastuksia. Uusiutuvalla lämmitysöljyllä käytettävä öljykattila ei kuormita sähköverkkoa juuri lainkaan, ja hiilidioksidipäästöt vähenevät, kun ei tarvitse käynnistää sähköntuotannon varavoi-maa, joka käyttää esimerkiksi kivihiltä, Hannula tarkentaa.

Liittyminen kaukolämpöverkkoon on hyvä lämmitysvaihtoehto, mikäli alueella kaukolämpöverkosto on.

Siihen voivat liittyä kiinteistöt, joissa on vesikiertoinen lämmönjakojärjestelmä. Kustannuksia tuottavat liittymismak-su ja lämmönsiirtoputkiston rakentaminen sekä käyttökustannukset tilausvesivirran mukaisesti.

Kaukolämmön ekologisuus riippuu

sen tuotantotavasta. Hyviä Hannulan mukaan ovat esimerkiksi hake- tai pellettilaitokset sekä öljykattilat uusiutuvalla lämmitysöljyllä.

– Ekologisuuteen vaikuttavat hiilidioksidipäästöjen lisäksi pienhiukkaspäästöt, joita syntyy haketta ja pellettiä poltettaessa. Tällöin lämpölaitoksen hiukkassuo-datuksella on suuri merkitys, Hannula sa-noo.

Hän muistuttaa, että kaukolämmön rinnalle ei ainakaan pientaloissa kannata rakentaa hybridiä, koska kaukolämpö pääsääntöisesti hinnoitellaan laskennal-lisen tilausvesivirran mukaan, ja yhtiöil-lä on erilaisia suhtautumistapoja siihen, kuinka todellinen kulutus vaikuttaa kus-tannuksiin.

Lämpöpumppuja varaksi vanhalle

Vanhoissa taloissa perinteinen lämmitysjärjestelmä on ollut puilla lämpiävät uunit, joiden rinnalle ovat ajan mittaan tulleet erilaiset sähkölämmitysjärjestel-mät, joten niissä on tavallaan ollut hybri-dilämmitys jo kauan ennen itse termin keksimistä. Paljon käytetty ja helpohko apuri näiden rinnalle ovat ilmalämpö-pumput, jotka toimivat kesällä viilentimi-nä, ja viime aikoina myös aurinkovoima. Kummankaan järjestelmän asentaminen ei ole kovin vaativaa mutta silti ammat-tilaistyötä. Huolto on kiinteistön omista-jan vastuulla, samoin paloturvallisuudes-ta huolehtiminen, joten aivan pelkkään helpouteen ei kannata tuudittautua.

Vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään voi puolestaan kytkeä ilmavesilämpö-pumpun kiinteistön olemassa olevan kat-tilajärjestelmän rinnalle. Arto Hannula neuvoo, että tällöin kannattaa satsata sa-malla järjestelmän automatiikkaan, joka mahdollistaa optimaalisen energiatehokkuuden kiinteistön lämmitykseen. Lait-teiston kunto kannattaa tarkistuttaa am-mattilaisella, tai mahdollisesti vaihtaa se nykyaikaisempaan ja energiatehokkaam-paan järjestelmään. Mikäli kiinteistön sähköt on rakentamisen aikaan suunniteltu öljylämmitystä silmällä pitäen, sähkövastusten teho ei riitä kovien pakkas-ten aikaan, koska talon pääsulakkeet ei-vät sitä mahdollista.

Samalla kannattaa miettiä veden läm-mitystä.

– Usein kuulee puhuttavan, että läm-min käyttövesi on se energiasyöppö, mut-ta käytännössä se harvoin näin on, Arto Hannula huomauttaa.

Hän täsmentää, että suomalainen pientalo kuluttaa keskimäärin noin 22 000 kWh:a energiaa lämmitykseen vuo-dessa, ja lämpimän käyttöveden tuot-tamiseen tarvitaan vain noin 1000 kWh energiaa henkilöä kohti.

Tiiveyden lisääminen on osa lämmitystystä: on hyvä tukkia vetoiset kohdat ja vaihtaa kiinteistön ikkunat ja ovet ener-giatehokkaampiin. Lisäeristys erityisesti yläpohjaan auttaa paljon. Sopivana pak-kaspäivänä tehty lämpökamerakuvaus on hyvä keino selvittää lämpövuodot. ■

Lämmitysenergia Yhdistys on lämmitys-laitesennuksia tekevien liikkeiden ura-koitsijajärjestö, jonka vastattavaksi siirtyi vuonna 2018 puretun Öljy- ja biopolttoai-neala ry:n lämmitysenergiatoiminta.

PELTI-JA TIILIKATTOJEN PESU JA MAALAUS

0400 316 855

Salon teollisuusmaalaus oy

Putkityö TMT

Kaikki LVI-alan huollot ja korjaukset

puh. 050 325 0704

marko.tuominen@putkityotmt.fi

NUOHOUKSET, ILMASTOINTIKANAVIEN PUHDISTUKSET, MITTAUKSET, SÄÄDÖT SEKÄ SUODATTIMIEN VAIHDOT

www.nuohous-salo.fi

Kaukolämpöä suoraan kotiisi!

Salon Kauko-lämpö

Ihan näiltä nurkilta löytyy ympäristöä vaalivaa ja huolettomuutta tarjoavaa kaukolämpöä, joka lämmittää jo 15 000 salolaisen kodin. Lämpöä riittää jaettavaksi myös muille kodeille ja kiinteistöille – rakennuksen iästä tai koosta huolimatta. Enää tarvitaan vain ne lämpöä vailla olevat.

Tervetuloa Salon Kaukolämmön asiakkaaksi!

Salon Kaukolämpö pitää huolen kodeistaan.

salonkaukolampo.fi/liittyminen/

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ulkoverhous ehommaksi

Lohkeilleen maalipinnan tai muuten nuhruisen julkisivun katsominen särkee silmää pidemmän päälle, joten omakotitalon ulkoverhouskin tulee useimmiten laitettua kuntoon ennemmin tai myöhemmin. Ulkoverhousremontin yhteydessä voidaan kuitenkin parantaa myös talon energiatehokkuutta.

Eräiden arvioiden mukaan laadukas ulkoverhous voi kestää hyvinkin 20–30 vuotta. Yleispätevää arviota on kuitenkin vaikea antaa, sillä uusimistarpeeseen vaikuttavat niin verhousmateriaali, sääolosuhteet kuin talon rakenteidenkin kunto. Esimerkiksi puuverhouksen elinkaarta voi pidentää säännöllisillä huoltomaalauksilla.

Juuri puu on ollut Suomessa perinteisesti omakotitalojen suosituin ulkoverhousmateriaali, kertoo koulutus- ja tutkimuspäällikkö, tekniikan lisensiaatti **Esa Leinonen** Turun ammattikorkeakoulusta. Kyseessä ei ole kuitenkaan pelkästään makuasia. Ulkoverhouksen valintaa saanelee monta tekijää:

– Jos talo on asemakaava-alueella, niin rakentamismääräyksissä voi olla sanottu, että julkisivun täytyy olla puuta tai tiiltä tai rapattu. Se jo määrittelee sitä valintaa ja on yksi lähtökohta.

Ulkonäkö, hinta ja kestävyys vaikuttavat verhousovalintaan

Esa Leinonen toteaa julkisivun määräytyvän myös talon runkorakenteen kautta. Jos halutaan rakentaa esimerkiksi harkkotalo, harkot tyypillisesti rapataan.

– Se rajoittaa. Harva harkkorakenteeseen taloon laittaa puuverhousta.

Muut ulkoverhouksen valintaan vaikuttavat tekijät ovat perinteisesti olleet

materiaalin ulkonäkö, hinta ja kenties tärkeimpänä kestävyys. Leinonen pohtii myös huollettavuuden olevan yksi olennainen tekijä, mutta usein budjetti jyrää senkin yli.

– Monesti kun rakennetaan, eurot ohjaavat ja otetaan se, mikä on halvin sillä hetkellä. Tiili on huoltovapaa, kun taas puuverhousta joutuu maalaamaan ehkä 10 vuoden välein.

Kun ylläpitokustannukset lasketaan mukaan, kertainvestointiin verrattuna ulkoverhousmateriaalin loppukustannukset voivat olla kuitenkin paljon kalliimmat. Leinonen muistuttaa, että esimerkiksi rinnetontilla sijaitsevan kaksikerroksisen talon maalaaminen ei vält-

tämättä ole helppoa, vaan siinä tarvitaan telineitä tai nostinta.

Julkisivun ja katon säännöllinen huolto kannattaa

Omakotitalossa on useita huoltotoimia, joita saatetaan syystä tai toisesta lyödä laimin. Esa Leinonen muistuttaa, että etenkin talon katon kuntoa tulisi käydä kurkkaamassa aika ajoin, tarkistaa kourut syksyisin ja keväisin ja puhdistaa rännit.

– Ja kyllähän sitä julkisivuakin pitäisi asteittain putsata.

Vaikka julkisivu on kattoa huoltovaipaampi, sekin kerää itseensä roskaa ja ilman epäpuhtauksia, savua ja nokea. Lei-

nonen huomauttaa, että puuverhoilluis-
sa taloissa maalipinnan epäpuhtaudet ja
viat saattoivat erottua vielä tavallista pa-
remmin talvella lumen valkeutta vasten.

– Maalipintahan alkaa ajan myötä kär-
simään. Jos on kovin vaalea rakennus,
eikä julkisivua ole pesty, maalaus likaan-
tuu ja alkaa pikku hiljaa irtoamaankin
sieltä.

Hän muistuttaa, että puuverhoukselle
suositellaankin maalausta 10–15 vuoden
välein. Maalaustarve riippuu kuitenkin
myös ilmansuunnasta. Suora auringon-
paiste haalistaa talon eteläsivun nope-
ammin kuin muut seinustat.

Tuuletusraon puuttuminen on
suuri riski

Tiiliverhouksen osalta tilanne on puu-
verhousta helpompi, mutta sellaistakaan
ei Leinosen mukaan saisi missään ni-
messä mennä pesemään painepesurilla.

Muutamia vuosia sitten julkisuu-
teenkin asti nousi eräskin tapaus, jossa
kalkkitiiliverhotun omakotitalon pesu
painepesurilla aiheutti taloon mitta-
via kosteusvaurioita. Kovalla paineella
suihkunnut vesi imeytyi huokoisen tii-
lin läpi suoraan lämpöeristeisiin ja ai-
heutti mikrobikasvustoa. Tiiliverhouk-
sen ja eristeenä käytetyn villan välissä
ei ollut tuuletusrakoa.

Etenkin tuuletusraon puuttuminen on
Leinosen mukaan riski. Tiili- tai puuver-
hoilluissa julkisivuissa pitäisi olla aina
kunnollinen tuuletusrako, joka suojaa si-
sempänä olevaa lämmöneristyskerrosta.

– Jos lautaverhous on suoraan run-
gossa kiinni ilman tuuletusrakoa, silloin
kosteusvaurioiden määrä lisääntyy.

Tuolloin kosteus pääsee ulkoverho-
ukseen ja aina sisäpuolisiin rakenteisiin
ja lämmöneristykseen saakka. Tästä voi
puolestaan seurata kondenssiongelmia
ja edelleen kosteusvaurio.

Kestävä rappaus edellyttää
hyviä sääolosuhteita

Puu- ja tiiliverhouksen ohella kolmas
yleinen ulkoverhousmateriaali omako-
titaloissa on rappaus. Senkin tekemiseen
liittyy kuitenkin omat riskinsä, jotka voi-
vat aiheuttaa päänsäivaa myöhemmin.
Esa Leinonen kertoo rappauksen edel-
lyttävän ensinnäkin sopivaa lämpötilaa
rappausvaiheessa.

– Rappaus pitää tehdä sellaisissa olo-
suhteissa, ettei ole liian kylmää tai kova
tuuli tai auringonpaiste. Ilman ja raken-
teiden lämpötila tulisikin olla vähintään
+5C.

– Jos lämpötila ei ole suotuista, keli on
vaikka nollassa, sinne voi jäädä koste-
utta. Jos tulee kylmä, rappaus jäätyy ja
varisee pois paikaltaan. Rappaus tulisi
myös tehdä suuri yhtenäinen pinta ker-
ralla, välttämällä epäjatkuvuuskohtia.

Ulkoverhousremontin
yhteydessä myös lisäeristystä

Ulkoverhousremontti on siis omakoti-
talossa edessä väistämättä. Minkä astei-
sena se sitten toteutetaan, riippuu Lei-
nosen mukaan muun muassa energiate-
hokkuudesta.

Tyypillisesti talon vanha ulkoverhous
puretaan ja vaihdetaan uuteen, ja samal-
la korjataan mahdollisia home- ja laho-

vaurioita. Ulkoverhousremontin yhtey-
dessä vanhoihin rakennuksiin tehdään
usein myös energiaremontti.

– Eli puretaan vanha julkisivu, lisäläm-
möneristetään ja tehdään tuuletusrako
ja sen päälle koolaus. Koolaminen var-
mistaa julkisivun tuulettumisen.

Leinonen huomauttaa, että koska ra-
kentaminen on inhimillistä toimintaa,
aika ajoin vastaan tulee julkisivuja, jois-
sa on tapahtunut jo rakennusvaiheessa
virheitä. Näitä virheitä korjaillaan sitten
jälkikäteen ulkoverhousremonttien yh-
teydessä.

– Ulkoverhous pitää purkaa huolella ja
tarkistaa, onko pinnan alla oleva tuulen-
suojavaerhouslevy kunnossa, hän kertoo
esimerkinä.

Korvausilman saatavuudesta
huolehdittava remontissa

Kun vanhaan, vetoisaan taloon lisätään
eristystä, samalla myös ikkunat vaihde-
taan usein nykyaikaisiin, tiiviimpiin ik-
kunoihin, kertoo Leinonen. Hän keho-
taa varmistamaan, että talon ilmanvaiht-
to toimii vielä senkin jälkeen.

– Silloin tarvitsee huolehtia, että kor-
vausilmaa saadaan rakennukseen jotain
kautta. Jos se on aiemmin hoitunut huo-
nojen ikkunoiden kautta, täytyy varmista-
ta, että on tuloilma-aukot olemassa re-
montin jälkeenkin.

Vanhoja omakotitaloja ei ole tavalli-
sesti varustettu koneellisella ilmanvaih-
dolla. Siksi ulkoverhousremontin yhtey-
dessä on huolehdittava erikseen siitä,
että joko ikkunoihin tai muualle asen-
netaan riittävä määrä korvausilmavent-
tiilejä.

– Jos niitä ei tehdä, korvausilma hakee
jonkin paikan, jonkin rakenneraon, josta
tulee sisälle.

Hän muistuttaa, että jos rakenteisiin
pääsee kulkeutumaan kylmää ulkoil-
maa, samalla niihin kertyy myös koste-
utta.

– Siinä on se riskin paikka.

Säiden ääri-ilmiöt lisäävät
julkisivun huoltotarvetta

Viimeaikaisten sääilmiöiden on arvioitu
lisäävän rakennusten ulkopintojen kos-
teuskuormaa. Sen myötä myös julkisivut
voivat edellyttää enemmän huoltoa kuin
mihin aiemmin on totuttu.

Esa Leinonen ei osaa sanoa suorilta
käsin, onko ilmastonmuutoksen vaiku-
tusta pientalojen julkisivuihin tutkittu
vielä tähän mennessä tarkemmin. Koke-
muksensa pohjalta hän vahvistaa kuiten-
kin lisääntyneiden sateiden kasvattavan
rakennusten kosteuskuormaa. Asiasta
ei ole vielä saatavilla tilastotietoja, joten
hän ei ryhdy arvioimaan, kuinka merkit-
tävä tuo vaikutus on.

– Sateen määrä ja ilmaston muuttumi-
nen on tekijä, joka täytyy tulevaisuudes-
sa huomioida, hän kuitenkin toteaa.

– Julkisivuihin vaikuttaa sekin, että ih-
misillä puut kasvavat aika lähellä taloa.

Liian lähellä taloa kasvavat puut ja
pensaat voivat aiheuttaa kasvustoa jul-
kisivuun. Leinosen mukaan alle kahden
metrin etäisyydellä talosta kasvavat puut
kannattaisikin kaataa.

– Ne varjostavat ja voivat aiheuttaa
kosteusrasitusta. Samoin puiden juuret
voivat vaurioittaa rakennusta.

KULKUPELI

Vuokraa paku tai peräkärry
missä ja milloin tahansa -
juuri silloin, kun sinulle sopii!

www.kulkupeli.fi

MEILTÄ VAIHTOLAVAT EDULLISESTI

risu-, rakennus-, remontti- ja
siivousjätteille nopealla aikataululla

Ympäristömme parhaaksi

Salon Hyötykäyttö Oy

salon.hyotykaytto@salonhyotykaytto.fi

02 727 3500

Vinyyliverhous vaihtoehtona puuverhoukselle

Perinteisempien ulkoverhousmateriaalien rinnalle nou-
si jo 20–30 vuotta sitten uutena tulokkaana vinyyliver-
hous, joka on kerännyt oman kannattajakuntansa.

– Se tarvitsee tiuhemman koolauksen, mutta on vä-
hän huoltovapaampi, kuvailee Esa Leinonen. Myös vi-
nyyliverhouksen pinta haalistuu hieman vuosikymmen-
ten aikana, mutta toisin kuin puuverhous, se ei tarvitse
säännöllistä maalausta. Pinnan voi myös mahdollisesti
pestä painepesurilla.

Vinyyliverhouksen ulkonäkö jäljittelee puuverhous-
tä on saatavilla pysty- tai vaakapaneelina siinä mis-
sä puuverhoustakin. Leinonen huomauttaa erilaisia vä-
rivaihtoehtoja voivan olla toki vähemmän tarjolla kuin
maalatussa puuverhouksessa.

– Jos katsoo kaukaa rakennusta, ei pysty sanomaan,
onko siinä puuverhous tai vinyyliverhous.

Vinyyli voi olla siis varteenotettava vaihtoehto puu-
verhoukselle. Jos ulkoverhousremontin yhteydessä aio-
taan vaihtaa vanha verhousmateriaali johonkin toiseen,
Leinonen muistuttaa kuitenkin varmistamaan alueen vi-
ranomaisilta ennakoon, sopiiko kaavailtu verhousma-
teriaali rakennusmääräyksiin. ■

Teksti: Elina Salmi

Vauhdittaako remontti talon myyntiä?

Jos olet aikeissa myydä talosi, mieti tarkoin, kannattaako tehdä isompia remontteja, sillä kustannukset eivät välttämättä realisoidu suoraan myyntihintaan. Pieni pintaremontti ja talon stailaus sen sijaan saattavat vauhdittaa myyntiä.

Oma koti kullan kallis – sen tietää jokainen omakotiasuja. Kun on aika syystä tai toisesta luopua talosta, on kuitenkin mietittävä tarkkaan, millaisin keinoin yrittää joko hilata hintaa ylöspäin tai vauhdittaa myyntiä.

Oman asuinalueen yleinen hintataso antaa aika hyvät raamit sille, millaisen hinnan omastaan saattaisi saada. Vertaa omaasi muihin tarjolla oleviin kohteisiin ja arvioi mahdollisimman objektiivisesti, onko kodisiasi sellaisia ominaisuuksia, jotka nostavat sen muiden yläpuolelle.

Lainarahalla remonttia ei yleensä kannata ruveta tekemään, koska aika harvoin kustannukset siirtyvät suoraan myyntihintaan. Monesti voi olla kannattavampaa huomioida lähiaikoina tulevat remontit myyntihinnassa ja huolehtia siitä, että ostajaehdokas saa kaiken tarpeellisen tiedon talon kunnosta.

Pienet korjaukset parantavat kokonaisuutta

Aika paljon voi kuitenkin tehdä vauhdittaakseen talon

myyntiä, kertoo neuvontainsinööri, rakennusmestari **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen kehittämiskeskus PRKK ry:stä:

– Talon ulkonäkö kohenee aika pienillä ja edullisilla keinoilla paljonkin. Kaikki rikkinäinen ja nuhraantunut pitää korjata. On myös hyvä huomioida, että uuden rinnalla vanha alkaa näyttää nuhruiselta, vaikkei likainen olisikaan. Jos siis maalaa seinät, kannattaa myös uusia kaikki listat. Myös väliovet voi uusia. Ovi karmeineen maksaa noin 150 euroa ja timpuri vaihtaa

sen tunnissa.

- Pientäkään pintaremonttia ei kannata tehdä oman maun mukaan. On hyvä suosia vaaleita sävyjä ja pyrkiä neutraaliuteen joka kohdassa. Silloin mahdollinen ostaja näkee parhaiten talon mahdollisuudet, muistuttaa Jokela.

Vanhoissa taloissa on usein paneelikatot. Ne voi maalata valkoisiksi tai levyttää uutta vastaaviksi edullisilla kattopaneeleilla. Levyttäminen on ehdottomasti helpompi keino, sillä paneelikaton maalaaminen on suojauksineen kaikkineen aika työlästä puuhaa.

- Halutessaan voi myös uusia lattiapinnat. Laminaatti ja vinyylikorkeilattia ovat helppoja ratkaisuja ja ne pystyy asentamaan itsekin. Vinyylilankku sen sijaan on aika haastava materiaali, sillä se on ohutta ja vaatii alustalta erinomaisen tasaisuuden, toteaa Jokela.

Talo on tietysti myös siivottava perusteellisesti. Kaikki ylimääräinen tavara viedään varastoon, kaikki pinnat ikkunat mukaan lukien pestään, vuoteet sijataan ja kylpyhuoneisiin vaihdetaan puhtaat pyyhkeet. Verhot vedetään sivuun ja jos ostaja tulee ilta-aikaan, laitetaan kaikki valot päälle. Silloin kokonaisvaikutelma on valoisa ja kutsuva.

Jokainen ostaja katsastaa kylpyhuoneen

Kylpyhuoneet ja saunaosasto kiinnostavat jokaista potentiaalista ostajaa. Niinpä ne on pestävä niin, että laattasaumat puhdistuvat. Rautakaupoista löytyy saumojen puhdistamiseen tarkoitettuja, järeitä aineita, joita tavallinenkin ihminen voi käyttää, kunhan noudattaa tarkasti ohjeita. Saumat pitää muistaa myös suojata puhdistuksen jälkeen.

- Jos kylpyhuonetta ei saa pesemällä puhtaaksi, voi kaakelit ja saumat maalata. Toimenpide antaa kylpyhuoneelle muutaman vuoden lisää käyttöaikaa. Maali myös tekee vettä hylkivän pinnan laattaan, sanoo Jokela.

- Samassa yhteydessä kannattaa silikonit uusia, koska ne on joka tapauksessa irrotettava ennen maalausta.

Toisinaan kylpyhuoneessa saattaa olla niin sanottuja kopolaattoja. Ne ovat laattoja, jotka ovat irti alustastaan ja pitävät koputettaessa erilaista ääntä. Usein niitä kavahdetaan ja pidetään merkinä piilevästä kosteusvauriosta.

- Yksittäiset kopolaatat eivät ole paha asia niin kauan, kun ne pysyvät paikoillaan eikä sauma ole rikkoutunut. Kopolaatta ei välttämättä kieli kosteudesta, vaan voi yksinkertaisesti olla merkki huolimattomasta asennuksesta. Yksittäiset laatat voi myös kiinnittää uudelleen alustaansa injektoimalla, kertoo Jokela.

- Jos kopolaattoja on useita kymmeniä, on useimmiten ainoa toimiva ratkaisu laatoittaa koko kylpyhuone uudelleen.

Ulkonakin voi tehdä pientä pintaremonttia

Ulkonakin taloa ja ympäristöä pitää yrittää katsoa vieraan silmin ja korjata ilmeiset puutteet. Räystäiden alustat nuhraantuvat usein muuta taloa nopeammin. Ne on siis syytä maalata tai homepestä.

Piha pitää tietysti siistiä esittelyjä varten. Nurmikot on leikattava ja talvella lumityöt tehtävä mahdollisimman huolellisesti. Kaikenlainen roina pitää ulkonakin joko pakata varastoon tai viedä kaatopaikalle.

Dokumentoi kaikki tehdyt korjaukset

Kaikki tehdyt toimenpiteet - on ne sitten tehty aiemmin tai juuri ennen myyntiä - kannattaa dokumentoida tarkasti. Niiden avulla on helppo selvittää ostajalle, mitä on tehty ja mitä on mahdollisesti pikapuoliin tulossa työlistalle. Aina parempi on, jos talolla on huoltokirja, josta selviävät tehdyt toimenpiteet. Se myös antaa ostajalle kuvan siitä, että talosta on pidetty huolta.

- Syrjemmällä sijaitsevien talojen kohdalla on tällä hetkellä vahvasti ostajan markkinat. Siellä taloa saa yleensä myydä pitkään. Toisaalta se tarkoittaa sitä, että hyvin pidettyjä taloja, joissa kaikki remontit on tehty ajallaan, on tarjolla varsin edullisesti. Jos siis pystyy siirtämään työnsä mahdollisimman pitkälti etätöiksi, voi kaupunkikaksion hinnalla saada haja-asutusalueelta isohkon talon, oman pihan ja turvallisen ympäristön asua itselle ja lapsille, muistuttaa Jokela.

Vanhoista omakotitaloista löytyy toki myös kiinteistöjä, joiden kunnossapito on hoidettu heikosti tai lyöty kokonaan laimin. Mikäli on aikeissa ostaa tällaisen kiinteistön, kannattaa selvittää tarkasti, paljonko tuleviin korjauksiin on varattava rahaa, jottei tule suuria taloudellisia yllätyksiä.

TEETÄ LASITUS

PARVEKKEELLE, TERASSILLE, kaiteet, peililiukuovet, kaiderungot, terassirungot, ym.

SAALON PARVEKE- JA TERASSILASITUS OY

TOIMINTA-TAKUU!

Saat lisätilaa, viihtyisyyttä, äänieristystä. Vesi ja lumi pysyy ulkosalla, jne.

Mittaus/tarjous VELOITUKSETTA!

AA

5 vuoden toimintatakuu!

www.lasitus.com • 0400 745 181 • jukka.hellsten@kisko.salonseutu.fi

MYÖS PIIPUNHATUT ASENNUKSINEEN!

KATTOJEN PESUT, KYSY TARJOUS!

OMENAPUIDEN, PENSAINEN JA AITOJEN LEIKKUUT

OTA YHTEYTTÄ JA LAITETAAN SINUNKIN PIHASI KESÄKUNTOON!

Puh: 044 523 4083 info@kiinteistokettu.fi www.kiinteistokettu.fi

Valmistamme ovet ja ikkunat mittatilaustyönä asuin- ja tuotantorakennuksiin.

Myös vanhan malliset ikkunat ja ovet. Portaatt. Rahtihöyläys.

PUUTYÖLIIKE LINTUAHOT KY

Petri 050 562 4097 - Teemu 044 331 0886
www.lintuahot.fi petri@lintuahot.fi

Kahvila-ravintola KJ Köökki

- Kahvila
- Pitopalvelu
- Lounas arkisin 10.30-13.00

www.kjkookki.fi • kjkookki@gmail.com

Tehdaskatu 7, 24100 Salo

Omakoti

omakotilehdet.fi

Stailaa koti myyväksi

Ensivaikutelman antamiseen ei saa toista tilaisuutta – siksi taloa myydessä juuri hyvä ensivaikutelma on ensiarvoisen tärkeä. Viime vuosina on puhuttu asunnon stailaamisesta paljon ja sen onkin todettu lyhentävän myyntiaikaa verrattuna samanlaisiin, mutta stailaamattomiin kohteisiin.

Asunnon stailaaminen ei ole rakettitiedettä eikä kallista. Sen tarkoituksena on korostaa asunnon parhaita puolia ja luoda mielikuvia sen tarjoamista mahdollisuuksista.

Siispä töihin. Kannattaa käydä koko koti läpi huone kerrallaan ja siivota perusteellisesti. Myös ikkunat pitää pestä, sillä harmaat ja tahraiset ikkunat antavat koko asunnosta suttuisen vaikutelman.

Siivoa ja järjestele myös kaapit. Halusit tai et, talosta kiinnostuneet kurkivat joka tapauksessa kaappeihin nähdäkseen, millaiset säilytystilat talossa on.

Karsi tavaraa ja siirrä ylimääräisen varastoon. Vuokrattava pienva-rasto on hyvä ja edullinen vaihtoehto tavaratilan säilyttämiseen. Stailaaminen helpottaa myös omaa muuttoa, kun tavaroista on jo ennalta karsittu joutava pois. Mitä vähemmän saat aseteltua esittelyn ajaksi jäävät

tavarat, sen vähemmän ja suuremmalta asunto näyttää.

Vaikka itse olisit renessanssi-ihminen ja rakastaisit runsautta sisustuksessa, ei ostaja välttämättä ajattele samoin. Sisusta siis koti myyntiä varten väljästi ja neutraalisti ja käytä mahdollisuuksien mukaan vaaleita värejä. Kovin persoonallinen ja värikäs sisustus saattaa karsia ostajia jo pelkkien myyntikuvien perusteella.

Valoa, valoa, valoa! Se luo ympärilleen tilaa ja avaruutta ja on houkuttelevampi kuin synkkä luolamainen koti. Vedä siis verhot sivuun, nosta kaihtimet ylös ja lisää valoisuuden tuntua lisävalaisimilla, kirkkailla lampuilla ja heijasta valoa eri paikkoihin peilien avulla.

Muista vielä seuraavat, huonekohtaiset vinkit ennen kuvien ottamista ja esittelyä.

Eteinen

Siivoa ylimääräiset vaatteet, laukut ja kengät pois. Voit jättää pari kaunista takkia ja laukua esille ja kenkien paikalle muutaman parin siistejä, hyväkuntoisia jalkineita. Yleisvaikutelma on silloin siisti, mutta kuitenkin asutun näköinen ja kotoisa.

Olohuone

Siivoa pois henkilökohtaiset valokuvat ja vähennä koriste-esineiden määrää. Pyyhi tv-ruudusta pöly ja sormenjäljet ja jos olohuoneessa on takka, puhdista se noesta ja liasta. Piilota johdot, tyhjennä tasot ja lokerikot irtoroinasta.

Keittiö

Laita keittiö kiiltämään: kiillota kaikki, mikä kiiltää, kuten rosteripinnat, hannot, altaat ja uunin ovi. Tyhjennä jääkaapin ovi magneeteista ja papereista, piilota tasoilta pienkoneet kaappeihin, irrota esille jäävien johdot seinästä ja kääri ne nätisti koneen taakse. Pöydälle voit nostaa hedelmäkorin, kukkamaljakon tai vaikka yrttikorin. Piilota myös koiran tai kissan ruokakuppi ja juoma-astia.

Makuuhuone

Petaa sänky huolellisesti. Siisti päiväpeite ja neutraalit sisustustyyny luovat tunnelmaa. Tyhjennä yöpöydiltä kaikki ylimääräiset tavarat, kuten puhelimen laturi, herätyskello tai radio. Laita henkilökohtaiset valokuvat myös makuuhuoneessa pois näkyviltä.

Viikkaa vaatteet kaappeihin niin,

että kaapin ovet mahtuvat kunnolla sulkeutumaan. Järjestä lastenhuoneessa lelut paikoilleen.

Kylpyhuone

Korjaa pois hygieniatuotteet ja henkilökohtaiset tavarat kuten kylpytakit, shampoot, hammasharjat, roskakorit ja vessaharjat. Ripusta esille muutama värisävyiltään hillitty ja puhdas pyyhe ja kiillota hanat. Laita wc-pytyn kansi kiinni.

Piha

Leikkaa nurmikko ja talvella tee lumityöt siististi. Siirrä myös ulkona ylimääräiset tavarat varastoon. Siirrä autot pois pihalta esimerkiksi kauemaksi kadulle kuvausten ja esittelyjen ajaksi.

Viime silaus

Vie roskat ja tuuleta koti. Avaa verhot ja nosta sälekaihtimet. Valaise riittävästi. Pöyhi sisustustyyny ja viikkaa tai asettele viltit ja muut tekstiilit kauniisti. ■

Lähde: popkotikauppa.fi

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen
sirpa.pietikainen@europarl.europa.eu

Loppu kertakäyttörakentamiselle

Rakentaminen ja kestävät rakennukset puhututtavat niin Suomessa kuin EU:ssakin. Eikä ihme – noin 80 % maailman rakennuskannasta on joko rakennettu tai edelleen pystyssä vuonna 2050. Jotta saavuttaisimme vuodelle 2050 asetetun EU:n hiilineutraaliustavoitteen meidän on korjattava rakennettua kantaamme mahdollisimman nopeasti – alle 30 vuodessa.

Tilastojen mukaan rakennuksen keskimääräinen purkamisikä on 58 vuotta, kun taas toimistorakennusten keskimääräinen purkamisikä on 39 vuotta. Ikävämässä tilanteessa voi käydä niin, että kohdetta varten otettua lainaa ei ehditä maksaa pois, ennen kuin täytyy jo ruveta korjauskuluihin säästämään.

Eurooppalaiset kestävästä rakentamisesta kiinnostuneet sijoittajat ovat esittäneet ajatusta 200 vuoden takuusta rakennuksille. Tämä on hyvä lähtökohta kestävyysrakentamisen lähtökohdaksi. Niin sanottua ”kertakäyttörakentamista” ei pidä tukea, jollaisena pidän aiemmin mainittua toimistorakennusten keskimääräistä purkamisikää. Se ei ole ilmastoystävällistä. Rakennuskantamme syväremontomisella ja energiatehokkuuden parantamisella on merkittävä, ellei suorastaan välttämätön rooli EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Rakennukset vastaavat 40 % EU:n energiankulutuksesta, kolmanneksen EU:n kasvihuonekaasupäästöistä ja 50 % materiaalikulutuksesta.

Rakentamisen kokonaisviesti Suomesta on ollut 8 miljardia, josta betonirakentamisen osuus on ollut 1 miljardi. Meillä on rakennettu verrattain paljon sellaisesta betonista, joka ei ole ilmastoystävällistä. Verrat-

tuna esimerkiksi lentämiseen, joka kattaa 2 % ilmastokuormasta, on betonirakentamisen osuus jopa 8 % kasvihuonekaasupäästöistä. Betonirakentamisen toinen huono puoli on ollut se, että ”kirjahyllyrakentamalla”, toisin sanoen ontelolaattoja valitsemalla, olemme saaneet aikaan ilmastokuorman lisäksi huonoa äänieristystä, jota joudumme myöhemmin korjaamaan. Onneksi myös betonin osalta ilmastoneutraaleja vaihtoehtoja meillä jo löytyy, kannustan jatkamaan niiden osuuden lisäämistä kokonaisviennistä.

Suunnitteleamalla ja rakentamalla ilmastoneutraalisti kokonaisia alueita asukkaiden tarpeita vastaaviksi, luonnon monimuotoisuutta tukeviksi ja energiapositiivisiksi, saamme aikaan merkittäviä kokonaishyötyjä luomalla taloudellisesti kannattavia sekä ympäristön, rakennusten arvon ja viihtyvyyden kannalta onnistuneita ratkaisuja.

Suomi tarvitsee rakentamisen osaamiskeskuksen, jossa edistetään hyvää ja kestävää kaupunkisuunnittelua yhdistämällä energiapositiivisuuden, ekologisuuden, luonnon monimuotoisuuden tukemisen, saavuttavuuden ja viihtyisyyden kannalta hyviä kokonaisratkaisuja. Tämä ”suomalainen bauhaus”, suunnittelu- ja rakentamisen tapa, on tarpeen suomalaiseseen rakentamiseen ja korjaamiseen, minkä lisäksi kestävästä rakentamisesta voisi tulla myös merkittävä vientituote ja menestyksen mahdollisuus suomalaiselle rakentamisoaamiselle. Päättäjien, kaupunkien ja alan toimijoiden on nyt aika näyttää kunnianhimoisen suunta kohti kestävästä rakentamista.

Jos tontilla on tavalla tai toisella haastava maaperä, pitää kasvien valintaan kiinnittää erityistä huomiota ja valita lajikkeet, jotka sopivat vallitseviin olosuhteisiin.

Teksti: Elina Salmi

Rakenna puutarhaasi tontin luontaisien ominaisuuksien mukaan

Jos tonttisi sattuu olemaan koriste- ja hyötykasvien kannalta haasteellinen, voit tinki parantaa pieniä alueita istuttamalla osan kasveista vaikka suuriin ruukkuihin, laatikoihin tai kohopenkkiin. Iso piha on kuitenkin fiksua tehdä maaperää totellen – muuten saa vain selkensä kipeäksi loputtoman työmäärän kanssa.

Suomalainen kotipuutarhuri lähtee aika usein vikaan siinä, että omaa pihaa määrittävä haavemaailma kehittyy pääasiassa ulkomaisten puutarhaohjelmien kautta. Niissä on käytössä hyvä kasvualusta, sopivasti aurinkoiset olosuhteet, ei routaa ja kasveja, jotka eivät meillä menesty.

– Kun ajatellaan, miltä hieno kotipuutarha näyttää, ei pitäisi lähteä liikkeelle

siitä, mitä koriste- ja hyötykasveja omassa pihassa kuuluu olla ja millaisia ihania kuvia ohjelmissa ja lehdissä on. Mieluummin pitäisi lähteä liikkeelle siitä, mihin oma tontti antaa mahdollisuudet, painottaa tutkijayliopettaja **Outi Tahvonen** Hämeen ammattikorkeakoulusta.

– Taimimyylässäkin ihmiselle iskee usein sisustusvaihte päälle eli mennään

värit ja muodot edellä. Fiksumpaa ja varmempaa olisi ymmärtää itsellä olevat olosuhteet ja hyväksyä ne.

Omenapuu ei menesty kallioisella tontilla

Kun valitsee koriste- ja hyötykasveja omaan pihaan, pitää ensin ottaa huomi-

oon tontin pinnan muodot ja maaperä ja heti niiden perään se, miten valo osuu tontille. Tietysti myös sijainnilla ja kasvuvyöhykkeellä on merkitystä.

Esimerkiksi kallioisella tontilla kasvavat sammaleet, jäkälät ja kuivien kutojen kasvit, kuten mäkitervakko, ketoneilikka, törmäkukat, siiankärsämä ja kissankello. Alppiruusuille ja omenapuulle ei kuiten-

kaan ole sijaa sellaisella tontilla.

Samoin hyvin kuiva ja tuulinen tai vastaavasti hyvin kostea tontti vaativat omanlaisensa kasvit.

– Puutarhan kasvustoa suunnitellessa voi hakea inspiraatiota vaikka iltakävelyllä lähimaastossa. Siellä voi katsella, minäkättyypisiä kasveja oman pihan lähellä luontaisesti kasvaa, neuvoo Tahvonen.

– Omalle tontille sopivien kasvien löytämisessä auttaa hyvä taimimyymlä. Usein kannattaa sijoittaa ammattilaiseen ainakin sen verran, että pyytää koulutetun suunnittelijan vähintään neuvontäkäynnille, vaikkei kokonaista suunnitelmaa tilaisikaan. Se jos mikä on hyvin käytettyä rahaa.

Maaperäanalyysillä pihanteon alkuun

Tahvonen neuvoo, että kun alkaa suunnitella pihaa – on tontti sitten kokonaan uusi tai jo kertaalleen rakennettu – siellä kannattaisi teettää maaperäanalyysi. Hyvä konsti on myös kaivaa riittävän syvä kuoppa ja katsoa, millainen maan profiili on. Pinnassa nurmikon alla on yleensä 5–15 senttiä pintamaata ja sitten näkyäkin jo paikan luontainen maaperä.

Seuraava asia on kaataa siihen aiemmin kaivettuun kuoppaan pari ämpäriä listä vettä ja seurata, miten vesi imeytyy. Se on fiksun miehen testi hydraulisesta johtavuudesta eli miten vesi liikkuu juuri siinä kasvualustassa.

– Kannattaa kaivaa sen verran syvä kuoppa, että näkee, miten syvälle tontti on hyvää, tummaa multamaata. Miten syvälle juuret pääsevät vai onko vastassa hyvinkin pian savimaa, jota ne eivät läpäise. Maaperässä olisi hyvä olla myös jonkin verran maatuvaa ainesta ja elämää – matoja, hämähäkkejä ja vaikka koppakuoriaisia – sillä silloin maassa on myös ilmaa.

Tottele tontin maaperää

Kaikille avoimesta paikkatietoikkunasta voi tutkia Suomen maaperäkarttaa. Siitä näkyy, mitä maaperää milläkin alueella pääasiassa on.

Kyse on yksinkertaisesti siitä, miten maa-ainekset ovat jääkaudella kerrostuneet. Kotipuutarhurille tärkeää on se, miten iso osa aineksesta on raekooltaan hienoa eli esimerkiksi savea tai hiesua. Hieno maa-aines lisää veden ja ravinteiden pidätyskykyä maassa, ja jos sitä ei maaperässä ole, niin siellä eivät tule kosteutta tarvitsevat kasvit menestymään.

– Jos hienojakoista maa-ainesta on vähän, joutuu rakennetussa kasvualustakeroksessa tekemään työtä sitä luontaista maaperää vastaan ja se on ihan järjetöntä hommaa. Mieluummin pitäisi mennä samaan suuntaan tonttimaan kanssa.

– Koko tonttia ei ole järkevää koittaa muuttaa. On ekologisempaa tehdä työtä maaperän mukaan. Pieniä alueita voi toki parantaa ja osan kasveista istuttaa vaikka suuriin ruukkuihin, laatikoihin tai kohopenkkiin, muistuttaa Tahvonen.

– On hyvä huomioida sekin seikka, että maaperän mukaisesti tehty piha pysyy hengissä silloinkin, kun ei elämäntilanteen tai vaikka sairastumisen takia pystykään hoitamaan pihaa.

Ennen kuin ryntää taimiostoksille, on hyvä muutama päivä tarkkailla, miten valo elää omalla tontilla. Missä ovat var-

joisat paikat, mitkä kohdat ovat aina aurinkossa ja miten ne vaihtuvat päivän kuluksa. Samoin kannattaa tutkailla, mikä on varjon suunta illalla ja aamulla. Varjon syvyyden näkee parhaiten erityisesti kevätauringossa.

Silloin osaa istuttaa kasvit oikeisiin paikkoihin sen mukaan, ovatko ne varjossa viihtyviä vai valoisamman paikan kasveja.

Omalla pihalla voi torjua ilmastomuutosta pieninkin keinoin

Tietysti rahalla voi pelata vasten maaperää käyttämällä kastelujärjestelmiä tai sala-ojittamalla kosteaa maata, mutta kun mietitään, mikä on ekologisesti kestävää sekä huomioidaan ilmastomuutos ja luontokato, niin jokaisen pihan pitäisi olla mukana tuottamassa hyvää. Kokonaisuuden kannalta se on todella tärkeää varsinkin meillä, jossa iso osa ihmisistä asuu omakotitaloissa eli rakennetusta maasta merkittävä osa on ihmisten pihoja.

Myös hulevedet kannattaa ottaa hyötykäyttöön. Sen sijaan että ne ohjataan kunalliseen viemäriverkostoon, voisi ainakin osan sadevedestä ottaa talteen ja tehdä sillä jotain ihanaa siinä omassa pihassa. Sen voi käyttää kasteluun tai vaikka pienimuotoisiin vesiaiheisiin, jotka syntyvät ja häviävät sadentilanteiden mukaan.

Usein ajatellaan, että ilmastomuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tehtävät päätökset ovat niitä isoja asioita, joihin tavallinen omakotiasuja ei juurikaan voi vaikuttaa. Asia on jokseenkin päinvastoin. Juuri siellä kotipihassa nämä asiat voi toteuttaa helposti ja nopeasti, koska päätöksentekoketju on lyhyt.

Kohti hiiliviisasta pihaa

Hämeen ammattikorkeakoulussa on käynnissä hanke, jonka yhdessä osassa kehitellään hiiliviisaan omakotipihan hoitotapoja yhdessä hämeenlinnalaisten pientaloasukkaiden kanssa. Keinot ovat yksinkertaisia.

Esimerkiksi keväällä on monella tapana haravoida nurmikolta isot lehdet ja lehtikasat, jotta nurmikko saa ilmaa ja lähtee kasvuun. Liian tarkka ei kuitenkaan kannata olla, sillä maaperän pieneliöstö tykkää lehtikarikkeesta, jonka voi hyvin silputa paikoilleen ruohonleikkurilla tai haravoida pensaiden alle katteeksi.

Samoin puiden ja pensaiden liika leikkaaminen on turhaa, sillä liika leikkaaminen poistaa hiilipuutarhuroinnissa tärkeää elävää biomassaa. Elävä ja monikerroksinen kasvillisuus on juuri se reitti, josta ilmakehän hiili saadaan ensin kasveihin ja siitä maahan. Oksia ja risuja ei myöskään kannata kiikuttaa roskalavalle, sillä ne ovat arvokasta materiaalia pihan hiilikierrossa. Niistä voi rakentaa lahoaidan pihan eri toimintojen rajaajaksi tai kukkapenkin reunukseksi. Vaihtoehtoisesti oksista ja risuista voi tehdä hakettamalla puusilppua istutusten katteeksi tai kompostin kuivikkeeksi.

Jos pihallasi ei ole kompostia, nyt viimeistään kannattaa perustaa sellainen. Puutarhajätteiden kompostointiin riittää muutamasta verkkoaidan palasta koottu häkki. Keittiöjätteen kompostointiin sen sijaan pitää olla kunnollinen lämpökompostori. Sillä on hintansa, mutta kuole-

Salon LVI-Palvelut Oy

- LVI-Huoltotyöt ja -kunnossapitotyöt
- Viemärien avaus ja huolto
- Putkirikkojen korjauskaivuutyöt
- LVI-konsultaatio
- Jätevesisuunnitelmat ja jätevesijärjestelmät
- Salaojien kuvaus ja pesut

040 826 9088 | kalle.toivonen@salonlvipalvelut.fi
www.salonlvipalvelut.fi

LAADUKKAAT LAITURIT JA LAITURITARVIKKEET

050 541 1377
info@napsalaiturit.com
www.napsalaiturit.com

tusaika on melko lyhyt, kun biojätteet kompostoimalla voi harventaa jätteenkeräystä ja saada käyttökelpoista lannoitetta puutarhaan.

Kesän istutuksia suunnitellessa keskity elinvoimaiseen kokonaisuuteen - oli kasvupaikka sitten kuivalla kalliolla tai rehevässä laaksossa. Istuta maanpeitekasveja pensaiden ja perennojen alle ja puita kukkapenkkin katveeksi. Mitä enemmän pihassa on kerroksellisuutta, sitä enemmän on käytössä on ilmarakoj, joiden kautta hiili kulkee.

Entäs sitten kylmät kasvuvyöhykkeet?

Ihan oma lukunsa ovat maamme kylmät kasvuvyöhykkeet eli käytännössä alueet Koillismaalta ylöspäin. Jos ei halua perustaa puutarhaa joka kevät uudelleen, pitää valita kasvit, jotka pärjäävät kylmissä oloissa. Kylmyys on kasville ongelmallinen kolmella tapaa - maan päällä, maan alla ja maan pinnassa. Esimerkiksi paksu lumipeite suojaa kasvia paremmin kuin jäinen ja tuulinen maanpinta.

– Silloinkin kun kasvi on omalle vyöhykkeelle sopiva, voi vastaistutettuja kasveja joutua vähän jeesimään ja suojaamaan kevätauringolta tai talvelta. Parin vuoden jälkeen niiden kuitenkin pitäisi pärjätä ilman suojauksia, jos paikka on ylipäänsä oikea.

– Jos on tosi paljon harrastusta, niin voi yrittää parantaa tontin mikroilmastoa esimerkiksi tekemällä suojaseinämiä vyöhykkeellä varmasti kasvavista kas-

veista koilliseen ja pohjoiseen, jolloin kylmimmät tuulet eivät pääse puhaltamaan suoraan pihaan.

Voi myös matkia luontaista kasvua ja yrittää auttaa kasvia pärjäämään sillä konstilla. Voi esimerkiksi istuttaa kasvit savimailla vähän kummulle, jolloin vesi ei seiso juuristossa, huolehtia tuulensuojasta ja katsoa, että kasvusuunta aukeaa etelään tai lounaaseen.

Taimistolla kasvin nimilapussa on tieto kasvuvyöhykkeestä ja sitä kannattaa totella. Toinen oleellinen asia on taimen alkuperä. Vaikka kasvi olisi lajia, jonka kuuluisi menestyä omalla vyöhykkeellä, mutta se on peräisin vaikkapa Keski-Euroopasta, niin se ei välttämättä menesty kotona. Siksi taimen olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan olla peräisin samalta vyöhykkeeltä. Tieto alkuperästä löytyy myös kasvin nimilapusta. ■

Kaikille avoin paikkatietoikkuna: www.kartta.paikkatietoikkuna.fi/ → karttatasot → geologia → maaperä

Lisätietoja hiiliviisaasta pihasta saa hankkeen sivuilta osoitteesta: www.cocarbon.fi/ tai Kotipihan hiilikortistosta: www.cocarbonprd.wpengine.com/tutkimus/kotipihan-hiilikortisto

Teksti: Elina Salmi

Kestävä ja kaunis piha syntyy oikeista aineksista

Pihan tärkeimmät ainekset ovat piilossa pinnan alla. Käyttöä kestävän pihakiveyksen, kukoistavan nurmikon ja kauniiden istutusten kannalta ei ole samantekevää, millaiselle perustalle piha on rakennettu.

Perennat, nurmikot, pensaat ja puut vaativat kaikki erilaisen määrän kasvualustaa. Määrässä ei kannata pihistellä, mutta ei sitä myöskään tarvita älyttömiä määriä. Liasta mullasta ei ole kasveille juurikaan suurta hyötyä, listaa viheralan yrittäjä ja suunnittelija **Virve Jurmu**.

– Kasvualusta – käytännössä siis multa – kannattaa hankkia toimittajalta, joka myy hyvää, analysoitua multaa. Silloin saa valittua kullekin kasville parhaan alustan. Jotta pihan saa kukoistamaan, pitää ot-

taa selvää kasvien tarpeista ja huomioida se kasvualustaa perustettaessa. Kukoistava nurmikko tarvitsee omanlaisensa alustan. Happaman maan kasvit, kuten vaikkapa pensasmustikka, havut ja alpiruusut vaativat aivan toisentyypisen kasvualustan. Toiset perennat kaipaavat vahvaa ja ravinteikasta multaa, kun taas kuivan maan maanpeittokasvit menestyvät köyhänpuoleisessa maaperässä ja pärjäävät ohuehkon kerroksen alustaa.

Pihan peruskorjauksessa tarvitaan lapion lisäksi konevoimaa

Jos pihaa ja istutuksia on tarkoitus uudistaa vain vähän, niin useimmiten riittää, että kasvualustaan tuodaan tuoreita ravinteita vaikkapa kompostimultaa lisäämällä. Joskus tulee kuitenkin haluta uudistaa pihaa enemmänkin. Halutaan siirtää isompia kasveja tai istuttaa vanhan ja ränsistyneen pensaikon tilalle jo-

tain kokonaan uutta, tehdä kiveyksiä tai rakentaa terassi.

Silloin työ alkaa pintaa syvemmillä. Jos talon historiasta ei ole tarkkaa tietoa, on vain ryhdyttävä kaivamaan. Jos haluaa ainoastaan uusia istutukset, mutta käyttää vanhoja kasvupaikkoja, pitää tietysti alkajaisiksi kaivaa pois vanhat kasvit. Samalla lapiointilla on hyvä pöyhäistä maata sen verran syvemmillä, että näkee, mitä on multakerroksen alla. – Jos maaperä on savimaata, tehdään is-

tutuksille usein pieni kumpare. Toisaalta savimaa on vettä pidättävä, joten se hyödyttää kasveja toisin kuin puhdas hiekka, josta vesi holahtaa läpi, toteaa Jurmu.

Uusien kasvien kanssa kannattaa luonnollisesti käyttää uutta kasvialustaa. On myös hyvä olla tarkkana kasvin istutussyvyyden kanssa. Taimisto osaa kyllä neuvoa tässä asiassa.

Jos haaveissa on koko pihan uudistaminen, kannattaa ehdottomasti käyttää asiansa osaavaa viheralan suunnittelijaa. Ammattilaisen avulla uudesta pihasta tulee hallittu kokonaisuus ja kustannukset ovat paremmin tiedossa ennen aloitusta. Talvi on otollista aikaa teettää suunnitelma, mutta silloin tarjouspyynnön tueksi on hyvä olla runsaasti valokuvia uudistettavasta kohteesta.

Budjettia kaavaillessa on otettava huomioon, että myös purkaminen maksaa. Koko pihan remontti ei onnistu itse lapioiden, vaan tarvitaan konevoimaa ja monenlaista maa-ainesta.

Pohjatöissä ei sovi oikaista

Erityistä tarkkuutta vaativa kohde pihassa ovat kiveykset. Ei riitä, että ladotaan nättisti kiviä vierekkäin, vaan pohjatyöt on tehtävä perusteellisesti ja maaperästä riippuen riittävän syvään. Jos esimerkiksi routivalle savimaalle asentaa kiveyksen puutteellisella perustuksella, aaltoilee kiveys joka kevät eikä kestä montakaan vuotta.

Oikein tehdyille perustukselle rakennettu kiveys sen sijaan saattaa kestää melko vähäisellä hoidolla jopa 45–50 vuotta.

– Erityisesti pohjatöissä kannattaa luottaa hyvään suunnittelijaan. Huonosti tehtyjen pohjien korjaaminen on nimittäin todella kallista, kun ensin pitää kaivaa kaikki vanha pois.

Uudisrakennuksissa tulevan omakotiasujan kontrolle jää useimmiten kasvi-toiveiden kertominen suunnittelijalle ja myöhemmin nurmikon leikkuu ja kasvien huolto. Pohjarakenteet tekee useimmiten urakoitsija suunnittelijan ohjeiden mukaan.

Pihan peruskorjauksessa voi itsekä tehdä aika paljon ja vaikuttaa siten kokonaiskustannuksiin.

Routa on kiveyksen vihollinen

Suomi on talvella pakkasta ja siksi maa routii. Se vaikuttaa pihassa kaikkeen rakentamiseen, jossa käytetään kovia materiaaleja, kuten pihalaattoja, muureja ja terasseja. Siksi perustukset on tehtävä huolella, että rakenteista tulee kestäviä. Kun tekee kerralla kunnolla, saa nauttia pitkään kauniista piharakenteista.

Eri maalajit routivat eri tavoin. Routivaa maaperää ovat savi, hiesu, turve ja lieju, routimattomia puolestaan hiekka, sora ja kallio. Maaperätutkimuksen avulla saa selville, mitä maalajia pihassa on ja kuinka syvältä se pitää kaivaa pois.

Se, miten paksuja kerroksia eri maa-aineksia pitää laittaa, riippuu paitsi käyttötarkoituksesta, myös maaperän laadusta. Jos on tarkoitus tehdä kiveys, joka kestää parin henkilöauton painon, on eri kerrosten oltava paksumpia. Kävelypolku syntyy kevyemmilläkin eväillä.

– On maaperä sitten mikä tahansa, aina tarvitaan muiden maa-ainesten li-

säksi murskekerros. Jokainen kerros pitää myös täyttää huolella tiiviiksi.

Hyvä perustus rakentuu useasta kerroksesta

Routimaton perustus tehdään joka suuntaan puolisen metriä suuremmaksi kuin tuleva kiveys tai muu rakenne. Toisaalta routimattomalle maalle esimerkiksi terassin voi perustaa pilariperustusten päälle eikä sen kummempia pohjatöitä tarvita.

Mikäli maaperä on routivaa ainesta, sitä pitää mahdollisuuksien mukaan kaivaa pois riittävän paljon ja korvata se routimattomalla maa-aineksella. Mikä on riittävän paljon, riippuu tulevan rakenteen koosta ja käyttötarkoituksesta. Uudet maa-ainekset laitetaan kerroksittain vanhan tilalle ja tiivistetään täyttämällä jokaisen kerroksen jälkeen ja tarvittaessa myös keskellä kerrosta.

Jo pohjatöitä tehdessä pitää huolehtia kaadoista, jotka johtavat vedet pois rakenteen alta. Kahden prosentin kalistus eli kaksi senttimetriä metrin matkalla on riittävä. Vesiä ei saa johtaa rakennuksia kohti eikä naapurin tontille.

Tarvittavia rakennekerroksia ovat routaeriste, salaojituseros, suodatinkeros, jakava kerros ja kantava kerros. Lisäksi tarvitaan vielä näkyvissä olevat pintarakenteet, kuten asennushiekka ja laatat. Rakennekerrosten paksuus riippuu aina maaperästä ja sen routivuudesta.

Alimmaiseksi kannattaa laittaa suodatinkangas. Sen tarkoituksena on estää karkeaa maa-ainesta sekoittumasta hienojakoisempaan maapohjaan. Jos riittävä maanvaihto ei ole mahdollista, kannattaa pohjaan tehdä vielä routaeristys eristelevyillä.

Seuraavaksi tehdään salaojakerros seulotusta luonnonsorasta tai sepelistä. Sen päälle tulee suodatinkeros hiekasta, jonka raekoko on 0–20 millimetriä. Pohjoisessa suodatinkeros on paksumpi kuin etelässä.

Hiekkakerroksen päälle tulee jakava kerros sorasta tai murskeesta. Raekoko saisi olla 0–63 mm. Jakavan kerroksen päälle laitetaan kantava kerros karkeasta kivimurskeesta. Karkean murskeen päälle voi tehdä kerroksen hienompaa, raekooltaan 0–16 millistä mursketta. Sil- lä saa helpommin tasoitettavan pinnan, johon menee vähemmän viimeistelyma- teriaalia.

Erityisesti kantava kerros pitää tiivistää täyttämällä kahdenkymmenen sen- tin välein.

Sitten on vuorossa enää asennuskerros. Kiveyksissä se tehdään kivituhkasta tai asennushiekasta. Viimeiseksi asennetaan silmää miellyttävät kivet. Jos kiveyksessä on kaarevia reunoja, kannattaa valita pienehkö kivikoko, jolloin kaarteis- ta tulee kauniimmat ja ne on helpompi tehdä.

Jos taas haluttu alue on suora eikä siinä ole nousuja tai laskuja, voi käyttää suu- rempaa kivikokoa tai laattoja. Huolelli- suutta ja ohjeita noudattaen pintakivet pystyy asentamaan itsekin. ■

Haastateltava toimii viheralan yrittä- jänä ja suunnittelijana Jarkimo Oy:ssä. Hän on myös Viher- ja ympäristöraken- tajat ry VYRAn hallituksen jäsen. Läh- teenä käytetty myös: www.rudus.fi

KAIVUUTYÖ VESA TUOMINEN
0400 599 229 Lahrenahtentie 49, KISKO

- Kaivu- ja maansiirtotyöt
- Kaapelikaivuut
- Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmät
- Suodatus- ja imeytyskentät
- Salaojatytöt ja viemäröinnit
- Sora- ja maa-aineskuljetukset

5,5 tn–26 tn tela-alustaiset kaivinkoneet varusteilla

Kiskon Sähkötyö Oy
Puh. 045 112 5452

- sähkötyöt kotitalouksiin, teollisuuteen ja maatalouteen
- ilmalämpöpumppujen myynti ja asennus

arto@kiskonsahkotyo.fi • kiskonsahkotyo.fi

PROELMAN OY
Salo

- sähköalan työt
- sähkösuunnittelu
- valaistussuunnittelu

Juha Halava 045 137 9987
www.proelman.fi

Kaivu- ja maansiirtotyöt

Multaa, soraa, hiekkaa

Piha- & viherrakennus

Salaojakaivuut

Metallityöt

Puunkaatotyöt

Nostotyöt

MP-TEC

045 121 1655

www.mp-tec.fi | mikko.pusa@mp-tec.fi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Pihan leikkivälineet innostavat lapsia liikkumaan

Hyvin suunniteltu ja toteutettu ulkoleikkipaikka aktivoi lasta liikkumaan pihalla ja tarjoaa mielikuvitukselle tilaa kehittyä. Kun samaan syssyyn yhdistetään vielä pelipaikka tai ulkokuntosali, saadaan koko perhe viihtymään yhdessä ulkosalla.

Pihan suosituimmat leikkivälineet ovat pysyneet vuodesta toiseen yllättävänkin samoina: keinu, liukumäki ja hiekkalauttikko löytyvät monelta pihalta ja ilahduttavat niin suuria kuin pieniäkin leikkijöitä. Jos tilaa vain riittää, niiden lisäksi hankitaan usein leikkimökki tai -maja, kertoo maisemasuunnitteluhortonomi **Minna Harju**.

– Itse olen lapsena roikkunut rengaskiikussa kalliokielekkeellä ja tehnyt kaikki hölmöydet, hän muistelee nauraen.

Tämä onkin yksi pihaleikeissä tapahtunut konkreettinen muutos. Siinä missä takavuosina lasten leikkipaikkoihin saa-

tettiin suhtautua hyvin rennosti, nykyisin ne suunnitellaan ennen kaikkea turvallisuus edellä.

Toinen tärkeä, mutta yhä vähälle huomiolle jäänyt asia on riittävä aurinkosuoja. Harju muistuttaa, että kesät Suomessakin voivat olla kuumia ja auringonpaahde polttavaa.

– Aurinkosuojaa tarvitaan ihan kotipihallekin, onko se sitten aurinkokatos, aurinkovarjo tai kasvillisuudella tehty, hän sanoo. Samasta syystä liukumäkeäkään ei kannata sijoittaa aukeamaan etelään päin, sillä aurinko paahtaa sen äkkiä liian kuumaksi laskemiseen.

Leikkipaikan turvallisuudessa paljon huomioitavaa

Minna Harju muistuttaa, että lapset eivät saisi olla pihallakaan tyystin ilman aikuisen valvontaa. Leikkipaikan suunnittelussa tulisi siis huomioida ensinnäkin hyvä näköyhteys, eikä sijoittaa sitä aivan pihan viimeisimpään nurkkaan. Sen lisäksi leikkivälineiden paikkaa valitessa on tärkeää huomioida leikkivälineiden pakotettu liike.

– Se tarkoittaa esimerkiksi keinun liikkettä, jota lapsi ei pysty pysäyttämään saman tien. Tai karusellissa liike, jota lapsi

ei pysty pysäyttämään kuin seinään.

Hän neuvoikin noudattamaan leikkivälineiden sijoittelussa riittäviä turvavälisyyksiä. Esimerkiksi liukumäelle tarvitaan riittävä laskualusta. Väliaidoilla ja kasvillisuudella voidaan tarvittaessa ohjata lasten kulkua pois vaaranpaikoilta.

Koska pienet lapset laittavat innokkaasti suuhunsa kaiken senkin, mitä ei pitäisi, hän kehottaa myös tarkistamaan esimerkiksi Myrkytyskeskuksen internet-sivuilta listan myrkyllisistä puutarhakasveista.

– Yllättävissäkin kasveissa voi olla myrkyllisiä kasvin osia. Monta kertaa myrkyl-

linen osa saattaa olla vaikka marjan sie-
men, mutta on myös kasveja, joissa leh-
det tai neulaset ovat myrkyllisiä.

**Turva-alusta voi olla
myös kaunis lisä pihaan**

Leikkipaikkaa tehdessä kannattaa kiinnit-
tää huomiota myös pihan riittäviin kaa-
toihin ja oikeanlaiseen alustaan. Esimer-
kiksi nurmi kuuluu helposti keinujen alla
tai kärsii, kun hiekkalaatikon hiekka levi-
ää sille.

– Pohjaa pitää pystyä pitämään kun-
nossa. Se ei saa pölistä eikä velliintyä,
muuttua mudaksi. Nurmikko ei ole vält-
tämättä se paras vaihtoehto siihen poh-
jalle, Harju huomauttaa.

Kunnollinen turva-alusta ei ole hänen
mukaansa kallis. Se maksaa toki enem-
män kuin tavallinen nurmikko, mutta
on laadukkaasti tehtynä nurmeen ver-
rattuna pitkäikäinen ja huoltovapaa ja
kestää ahkerankin leikkimisen.

Kotitalouksillekin myydään valmiita ja
kustannustehokkaita turva-alustaratkai-
suja kuten mattoja, turvasoraa tai -haketa.
Pihan ilmeestäkään ei tarvitse niiden
vuoksia tinkiä: Harju vinkkaa, että nurmi-
pihalla leikkipaikalle voidaan valita hiek-
katekonurmi, jolloin piha pysyy kauniin
vihreänä eikä materiaalin vaihtumista
edes erota kauempaa katseltuna. Turva-
hake voi puolestaan olla kaunis valinta
metsäpuutarhamaiselle pihalle.

– Se sopii ympäristöön eikä hyppää lii-
kaa esille sieltä.

**Huolella tehty asennus
kestää kovempaakin leikkiä**

Keinujen ja kiipeilytelineiden mukana tu-
lee toki tarvittavat asennusohjeet, kertoo
Minna Harju. Hän painottaa kuitenkin
leikkivälineiden kunnollisen alustami-
sen merkitystä: siinä ei pidä oikoa mutkia
eikä noudattaa ohjeita miten sattuu.

– Usein laitetaan murskepohja ja va-
lettu betonijalka, tai leikkivälineessä voi
olla valmis jalka riippuen siitä, kuinka
laadukkaasta tuotteesta on kyse.

Jos leikkiväline toimii samalla esimer-
kiksi kuntoilulaitteena, huolella teh-
ty asennus takaa, ettei se ole äkkiä ku-
mollaan pitkin pihaa. Harju huomaut-
taa, että useammalla keinulla varustet-
tuun leikkikeskukseen kohdistuu suurta
vääntöä, kun suuremmat lapset keinu-
vat samanaikaisesti eri suuntiin. Sen ta-
kia leikkivälineet tulisi myös tarkastaa
useamman kerran vuodessa.

– Jos leikkivälineet ovat kovalla käy-
töllä, kävisin ne kerran kuussa läpi, ettei
niissä ole kuluneita tai hajonneita osia,
jotka aiheuttaisivat vaaratilanteen.

**Rajallisen tilan
leikkivälineet pienelle pihalle**

Leikkipaikka voi vaatia pihalta yllättävän
paljon tilaa jo tarvittujen turvaetäisyyk-
sien vuoksi. Harju kertoo, että esimerkik-
si julkisten leikkipaikkojen keinuilta vaa-
ditaan kahdeksan metriä tyhjää tilaa, eli
neljä metriä kumpaankin suuntaan. Jos
piha on pieni, hän kehottaakin mietti-
mään, voisiko keinun sijoittaa esimerkik-
si kiinni talon rakenteisiin.

– Paljon näkee, että jos on pieniä lapsia
ja keinumisliike on pieni, tai keinuminen
tehdään vielä aikuisen kanssa, keinu on

kiinnitetty roikkumaan terrassin kattopar-
ruun. Mutta kun lapset kasvavat ja keinu-
misliike kasvaa, tarvitaan tilaa enemmän,
etteivät muut vaarannu.

Hiekkalaatikko toimii Harjun mukaan
hyvin pienen pihan leikkivälineenä. Eikä
leikkiin tarkoitettujen rakennelmien tar-
vitse suinkaan aina olla kiinteitä: jos pi-
halle ei mahdu leikkimökkiä, hän vinkkaa
pystyttämään sen sijaan vaikka teltan.

**Hiekkalaatikko on
pihaleikkien kestopuosikki**

Monelle pihalle sopiva hiekkalaatikko
onkin kiistatta leikkivälineiden klassikko.
Sen hankkimisessa on kuitenkin muuta
asia, jotka kannattaa ottaa huomioon.

– Tärkeää on, ettei hiekka pölise ja pö-
lyä – ja että siitä tulee kakkuja. Kaikes-
ta hiekasta ei saa kakkuja tehtyä, Minna
Harju huomauttaa.

Jos hiekkalaatikko rakennetaan itse,
Harju neuvoa varmistamaan, että siihen
mahtuu riittävästi hiekkaa ja että hiek-
ka myös pysyy laatikossa. Hiekkalaatikon
laidat toimivat tyypillisesti tasoina, joiden
päällä hiekkakakku tehdään ja ”syödään”.
Hän vinkkaa, että vastaavanlaisen tason
voisi tehdä myös hiekkalaatikon sisälle,
jotta hiekka ei kulkeutuisi liian helposti
laatikon ulkopuolelle.

Koska lapset mielellään tasapainoile-
vat hiekkalaatikon laidoilla, turvallisuus-
syistä tulisi myös miettiä, kuinka korkea
laatikon reuna on, ja onko sen ulkopuo-
lella asioita, joihin lapsi voisi kaatuessaan
lyödä päänsä.

– Hiekkalaatikossa pitää olla myös kan-
si, että sen saa suljettua eikä siitä tule
naapurin kissojen hiekkalaatikkoa, hän
neuvoo. Samalla riemunväriset hiekkale-
lut saadaan kätevästi kannen alle piiloon.

**Toimintojen yhdistely tuo
aikuisetkin mukaan pihaleikkiin**

Lasten kasvaessa myös leikkiin vaadi-
tu tila kasvaa ja kiinnostuksenkohteet
muuttuvat, jolloin leikkialuekin jää toi-
mettomaksi. Harju kuitenkin vinkkaa,
että vaikkapa terrassin yhteydessä oleva
hiekkalaatikko voidaan aikanaan muut-
taa korotetuksi istutusalueeksi tai tehdä
sen paikalle vesiaihe.

Leikkipaikalle voi saada kuitenkin lisää
käyttöikää myös yhdistämällä siihen esi-
merkiksi aikuisten ulkokuntosali. Näin
leikin lisäksi samaan tilaan voidaan yh-
distää koko perheen oleskelua, jolloin
yhdessäololle jää enemmän aikaa.

– Kiipeilytelineen yhteyteen pistetään
leuanvetotanko, tai hiekkalaatikon yh-
teyteen tasoja, jotka toimivat hyppybok-
seina, hän mainitsee esimerkkinä. Usein
yhdistelyyn on myös käytännön syitä:

– Nykyään tontit eivät ole enää hirve-
än isoja, joten toimintoja täytyy yhdistää.
Esimerkiksi leikkimökit alkavat olla niin
isoja, että niissä voi kesäisin yöpyä.

Kaiken kaikkiaan pihaa ei kannattai-
si Harjun mukaan suunnitella miellyttä-
mään vain aikuisten silmää.

– Jotta lapset saadaan pihalle ja viihty-
mään siellä, suosittelen, että mahdolliste-
taan lapsille jotain sinne pihalle, hän sa-
noo.

– Jos piha on tehty vain aikuisten aja-
tuksella, kyllä se kännnykkä aika nopeasti
tulee lapsen käteen. Lapsille pitää myös
antaa sinne pihalle tilaa.

Trampoliini on lasten suosiossa

Trampoliini on pihan leikkiväli-
neiden uusi suosikki. Trampoliini-
nilla hyppiessä voi kuitenkin ta-
pahtua helposti tapaturmia, jo-
ten sen valinnassa kannattaa
huomioida erityisesti turvalli-
suus.

Esimerkiksi rungon vakaus ja
jousitus voivat vaihdella malli-
kohtaisesti paljonkin. Edullisim-
missa malleissa rakenteet ovat
keveämpiä ja pehmusteisiin sat-
sattu vähemmän. Hyppimisen
turvallisuutta lisäävät turvaverk-
ko ja jousia peittävä reunasuo-
jus. Myös trampoliinien takuu-
ajoissa on eroja.

Trampoliini on sijoitettava ta-
saiselle alustalle riittävän kau-
as puista ja muista vastaavista
esteistä ja kiinnitettävä maahan
ankkurointisetillä. Ja viimeise-
nä, vaan ei vähäisimpänä tulee
muistaa nyrkkisääntö: vain yksi
henkilö kerrallaan hyppimään.

**Naapurit huomioon
trampoliinia sijoitettaessa**

Kun pihalla pomppivat omien li-

säksi kenties myös naapuruston
lapset, ilo ja sen myötä melu voi
olla melkoinen.

Kiinteistöliiton silloinen apu-
laispäälakimies Kristel Pynnö-
nen muistutti aikoinaan Iltaleh-
delle antamassaan haastatte-
lussa, että naapuri voi valittaa
trampoliinista, jos se aiheuttaa
kohtuutonta haittaa tai häiriö-
tä. Haitaksi käy esimerkiksi mai-
seman menetys tai kohtuuton
varjostushaitta. Tyypillisesti kiis-
tat aiheutuvat siitä, että tram-
poliini on sijoitettu lähelle tont-
tien rajaa.

Mikäli trampoliinileikit kiristä-
vät naapureiden välejä, kovaää-
niselle hyppimiselle voidaan so-
pia yhteistuumin sopivat ajat, tai
tarvittaessa miettiä trampoliini-
nin sijoittamista muualle. Lasten
leikkien äänet kuuluvat kuiten-
kin normaaliin asumiseen pien-
taloalueellakin, eikä trampoliinia
voi kieltää niiden perusteella.. ■

Lähteet: www.acon.fi, www.
trampoliini.info, www.hyvater-
veys.fi, www.iltalehti.fi

Teksti: Ulla Sirén

Kaikenkarvaiset kotipihalla

Ihmisten kotipiha on myös heidän lemmikkiensä piha. Lemmikkieläimet viihtyvät omien ihmistensä seurassa omalla reviirillään, ja siksi niiden pihaelämä kannattaa tehdä mahdollisimman mukavaksi ja turvalliseksi. Samalla on hyvä ajatella myös naapureiden mukavuutta ja turvallisuutta noudattamalla lemmikkien ulkoilua koskevia säädöksiä.

Omakoti- tai rivitalopihaa suunnitellessa kannattaa ottaa alusta alkaen huomioon perheen lemmikit. Kukkapenkin kevään tuore multa tai käytävän vasta tasotettu hiekka on puutarhaihmiselle houkutteleva näky, mutta se on sitä myös kissoille ja koirille – kaivamistarkoituksiin. Varsinkin koiranpennut osallistuvat mielellään puutarhatöihin kuoputtamalla taimia ylös sitä mukaa, kun isäntäväki ehtii niitä istuttaa. Siksi on syytä pohtia valmiiksi, mitä lemmikit saavat puuhata

pihalla. Rajataanko niiden käyttöön vain tietty alue, vai onko koko piha vapaassa käytössä? Onko alueella esimerkiksi myrkyllisiä kasveja tai vaarallisia paikkoja? Kuinka armollinen haluat olla itsellesi ja lemmikillesi: haittaako, jos pallonhaleikkisä katkeaa muutama perenna, ja saako kissa nukkua terassilla kukka-astiasa, vaikka istutus siitä hieman kärsisi?

Lemmikeille on tarjolla kaikenlaisia pihavälineitä koirien uima-altaista mielikuvituksellisiin kiipeilyrakennelmiin, mut-

ta karvaisille ystäville riittävät tavalliseti hyvät perusasiat: varjoa ja juomavettä, sateensuojaa, kylminä päivinä lämmin suojapaikka. Jos kissalle tai koiralle päädytään rakentamaan oma aitaus, häkki tai koppi, on tarpeen ottaa selvää, tarvitaanko sellaiseen lupa. Esimerkiksi taloyhtiön, taajaman tai kaupungin järjestyssäännöissä voi olla lemmikkieläinten koskevia rajoituksia, ja myös naapureilta voidaan joissakin tapauksissa edellyttää suostumus, vaikka verkkoaitaus omalla

pihalla ei kuulostakaan kovin järjestyttävältä maiseman muutokselta.

Juoksua vaijerin päässä

Koira on pidettävä taajamassa kytkettynä, mutta omalla pihalla vapaa ulkoilu on sallittua. Edellytyksenä on, että koira pysyy rajatulla piha-alueella, mistä asiasta tottelevaisetkin yksilöt saattavat joskus lipsua, jos jotain ylivoimaisen kiinnostavaa ilmestyy lähimaille. Jotkut koirarodut

Kanit ja muut pienet eläimet viihtyvät ulkona lämpiminä kesäpäivinä. Niiden häkin tai aitauksen pitää tarjota riittävä suoja sekä petoeläimiltä että paahteelta.

ovat tyypillisiä pihakoiria, jotka viihtyvät itsekseen ja nauttivat erityisesti talonvar-tijan tehtävästä. Niitäkään ei luonnolli-sesti saa jättää pihalle yksin, jos ihmiset eivät ole kotona.

Kaikkia pihoja ei ole mahdollista aida-ta niin, että lemmikit voisivat oleilla va-paasti koko alueella. Silloin juoksunaru tai -vaijeri on keino varmistaa, että koira pysyy pihassa, vaikka omistajien huomio kiinnittyisi muualle. Juoksuvaijerit on suunniteltu enimmäkseen keskikokoisil-le ja suurille roduille, ja niitä on saatavis-sa erilaisia koiran painon mukaan noin 15 kilosta ylöspäin. Pieni koira pysyy ta-vallisen hihnan tai narun päässä, kunhan sen turvallisuus ja hyvinvointi varmiste-taan samalla tavoin kuin vaijeriin kytke-tyn koiran: naru ei saa päästä kiertymään tai sotkeutumaan mihinkään, sen päässä olijan on päästävä tarvittaessa varjoon tai suojaan sateelta, ja tarjolla on oltava rai-kasta vettä. Narussa tai vaijerissa kiinni olevalle koiralle suositellaan kaulapan-nan sijasta valjaita.

Jos vaijeria ei voi kiinnittää esimerkik-si puuhun tai tolppaan, tarkoitusta var-ten on olemassa maahan kiinnitettävä koukku, joka sopii melkein pihaan kuin pihaan. Sen sijaan kaikki koirat eivät vält-tämättä opi viihtymään vaijerissa. Silloin verkkoaitaus voi olla niille parempi vaih-toehto, mikäli asuinalueen säädökset sen sallivat.

Suvimaja ei ole pysyvä asunto

Koiran oma pieni maja on idyllisen nä-köinen lisä pihaan, mutta sen täytyy pal-vella asukastaan oikealla tavalla. Ulko-tarhassa asuvien koirien kopeista on ole-massa omat lämmöneristystä koskevat säädöksensä, ja niissä tulisi olla kylmänä aikana aina vähintään + 10 asteen lämpö-tila. Valmiina myytävissä koirankopeissa on tarjolla monenlaisia eristys-, lämmit-s- ja eteishuoneratkaisuja, eikä men-neiden vuosikymmenten yksihuoneinen maavarainen lautakoppi enää täytä mi-tään hyväksyttäviä ehtoja.

Mikään ei silti estä rakentamasta lem-mikille pientä kesämajaa, joka tarjoaa suojaa sateella ja rauhallisen nukkuma-paikan. Sellainen voi olla esimerkiksi koi-rankoppi piha-aitauksessa tai juoksuna-run yhteydessä, ellei ole vaaraa, että naru tai vaijeri takertuu kopin rakenteisiin. Helteellä kopissa voi olla kuumempi kuin sen ulkopuolella, mutta hyvässä varjossa olevaan koppiin voi kokeilla laittaa esi-merkiksi geelitäytteisen itseviilentyvän viilennyspatjan.

Kissat pitävät pienistä luolamaisista pesistä, ja toisaalta ne viihtyvät korkeal-puiden oksilla tai vaikka kaiteilla, joista on helppo tarkkailla ympäristöä. Kissan ulkotarhan pitäisi olla tarpeeksi korkea mutta ehdottomasti katettu, ja siellä voi olla sekä näkösuojan tarjoava pesä että

esteetön tarkkailupaikka esimerkiksi raa-pimispuun huipulla. Kissa voi viettää ul-kotarhassa lyhyen hetken talvellakin suo-jasäällä, mutta mitkään häkit, kopit tai tarhat eivät koskaan ole sisätiloihin tot-tuneen lemmikin pysyviä asuntoja. Niissä voi viettää aikaa vain silloin, kun ihmis-perheen jäseniä on läsnä varmistamassa karvakaverin hyvinvoinnin.

Häkkiulkoilu sopii pikkulemmikeille

Kissan ulkoilu on kiihkeitä tunteita herät-tävä ikuisuuskysymys, mutta kiistatonta on, että taajama-alueella kissan pitämi-nen irti on kiellettyä. Kissa voi oppia kul-kemaan valjaissa ja talutushihnassa, ja sille voi rakentaa ulkotarhan pihaan sa-moilla edellytyksillä kuin koirallekin.

Kissa on kuitenkin perusluonteeltaan vapaa ja itsenäinen, ja se pitää isosta re-viiristä, jonka rajat saa määritellä itse. Kissa ei siis tee pihassapysymisopimuk-sia omistajansa kanssa, ja halutessaan se livahtaa karkuun uskomattoman pienes-tä kolosta. Siksi kissan aitaukseen tarvi-taan mielellään kaksi ovea, joista toinen on pieni luukku kissan sisään laittamista varten, ja toinen sellainen, jonka kaut-ta aitauksen pääsee siivoamaan. Luukul-la varmistetaan, että kissa ei tee ovella täyskäännöstä ja livistä toiseen suuntaan kuin oli tarkoitus.

Kaikista eläimistä kanit ovat eräänlaisia häkkieläimen prototyyppejä. Kanihäkki-sanaa käytetään joskus kuvaamaan ylei-sesti pientä ja ahdasta tilaa. Kanin ulkoi-lutila ei saa kuitenkaan olla liian pieni, ja isoille roduille on oltava tilaa enemmän kuin kääpiökaneille. Kanit ovat saaliseläi-miä, joten niiden häkin on oltava samalla vahva suoja erilaisia petoeläimiä vastaan. Sen on oltava tietenkin katettu, ja myös oven salpojen on oltava niin lujia, etteivät ne aukea vahingossa.

Kanien, marsujen ja muiden pien-ten lemmikkien ulkoilmaelämään päte-vät muuten samat säännöt kuin kissojen ja koirien: raikasta juomavettä ja suojaa tarvitaan aina. Kanit tarvitsevat turva-paikakseen kopin, joka ei saa olla liian kuuma eikä kostea. Oljet ja heinät sito-vat pehmikkeinä hyvin kosteutta, ja ne on helppo vaihtaa puhtaisiin tarvittaessa.

Kanit rakastavat kuoppien kaivamista, ja ne osaavat myös kaivaa itselleen so-pivan karkureitin aitauksensa seinän ali. Jotkut suosittelevat kanihäkkiin lattiale-vyä karkumatkojen torjumiseksi. Jos kui-tenkin haluaa tarjota kaneille turvallisen mahdollisuuden niille luontaiseen toi-mintaan, voi aitauksen alle asentaa vah-vaa metalliverkkoa parin- kolmenkym-men sentin syvyyteen. Silloin pitkä-korvat voivat kaivella koloja mielin mää-rin vaarantamatta omaa turvallisuut-taan. ■

KOSKI TL • SUOMUSJÄRVI

★★★★★

RENNOSTI PALVELEVA
RAUTAKAUPPA

"Meiltä löydät kaiken tarvittavan rakentamiseen ja remontointiin!"

RAUTANET KOSKI

Hongistontie 3, 31500 Koski Tl
Puh. 02 484 920
myynti@rautanetkoski.fi

RAUTANET SUOMUSJÄRVI

Kitulanramppi 2, 25410 Suomusjärvi
Puh. 02 484 0620
myynti@rautanetsuomusjarvi.fi

www.rautanetkoski.fi

ÖLJYKOLMIO OY

Öljysäiliöhuoltoa jo yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Lasikuitupinnoitteet
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset
- Säiliöiden poistot
- Säiliöiden purkutyöt

Vanhan metallisäiliön sisäpuolelle lasikuitu pinnoituksella 10v. takuu!

Puh. 0102 866 080
(hintaa 0,0282/puhelu + 0,0595/min.)
www.oljykolmio.fi

Kerkeän luottoluokitus
yli 3 vuotta
"Dun & Bradstreet 2022"

TÄYDEN PALVELUN RAUTAKAUPPA PALVELUKSESSANNE

Lämpimästi tervetuloa ammattilaistemme palveltavaksi.

**K Rauta
PASSELI**

Myllyojankatu 11, Salo
Arkisin 7-18, La 8-15, Su 10-14
P. 040 306 6200 | k-rauta.fi/passeli

KAIKEN KESÄÄN LÖYDÄT HANKKIJALTA

HANKKIJA SALO ÖRNINKATU 16
AVOINNA MA-PE 8-17 LA 9-16 • PUH. 010 76 83276 (mpm/pvm)

Seuraa meitä Facebookissa ja
Instagramissa @hankkijasalo

Hankkija

Paljon kesätarjouksia - ole nopea!

Motokettu SQ1 hytillinen seniorimopo

Ilmainen kotiinkuljetus!

- Sähkömoottori 72V/1000W
- Tehokas 40 Ah / 72 V Litiumakku
- Kantama jopa 80 km
- Maksiminopeus 25km/h
- Kantavuus 225 kg
- Lämmityslaitte
- Kaksi istumapaikkaa
- Ajo pyörätiellä
- Ei vaadi ajokorttia
- Kasattu Suomessa!

TARJOUS!
3990 €
(norm. 4290,-)

Sähköskootteri Motokettu Master Fly

Heti varastosta

- Sähkömoottori 1000W hiiliharjaton
- SUURI Litiumakku 60V 40 Ah
- Ajomatka n. 120 km!
- Maksiminopeus 25 km/h
- Vakiona mm. taustapeilit, tehokas iskunvaimennus, suuri näyttö ja varashälytin!

TARJOUS!
1590 €
(norm. 1990,-)

Niittokone Eurosystems Minieffe RM502 B&S 625

- Briggs&Stratton series 625 nelitahtimoottori
- Itsevetävä, 1 vaihde eteen ja taakse
- Työleveys 87 cm
- Valmistettu Italiassa!

TARJOUS!
995 €
(norm. 1190,-)

Hytillinen Minikaivuri Moonsun MN12

UUTUUS! Heti varastosta!

- Paino 1200 kg
- Moottori diesel 7 kW Euro 5
- Vakiokauhan leveys 400 mm
- Kumitelat
- Kokonäismitat 2750x950x1380 mm
- Kaivuusyvyys 1650 mm, kaivu-
etäisyys 2460 mm
- Lisävarusteena
mm. koura ja maapora!

TARJOUS!
10990 €

Ajettava ruohonleikkuri Oleo-Mac 99 L/12,5 K M

Raivaussaha kaupan päälle!

- Moottori 413cc / 12,5 hv OHV 4-tahti
- 5 vaihdetta eteen + pakki
- Leikkuuleveys 98 cm
- 7 leikkuukorkeutta
- Silppuava ja sivulleheittävä
- Takuu 24 kk

TARJOUS!
2190 €
(norm. 2509,-)

Hyvitämme
vaihtokaupassa
vanhasta toimivasta
ajoleikkurista
YÄHINTÄÄN 500€!

Laatutuotteet Italiasta
50 vuoden kokemuksella!

Ajettava ruohonleikkuri Oleo-Mac 109 L/16 K

Raivaussaha kaupan päälle!

- Moottori 452cc / 16 hv OHV 4-tahti
- Vaihteisto hydrostaattinen jalkapolkimella
- Leikkuuleveys 108 cm
- 7 leikkuukorkeutta
- Silppuava ja sivulleheittävä
- Takuu 24 kk

TARJOUS!
2690 €
(norm. 3009,-)

Itsevetävä ruohonleikkuri sähköstartilla Greenstar S531VHY-W

DELUXE-malli!

- Tehokas 173cc OHV4-tahtimoottori
- Sähköstartti (myös käsikäynnistys)
- Leikkuuleveys 53 cm, 7 leikkuukorkeutta
- 4 eri nopeutta!
- 4 leikkuuominaisuutta
- kuulalaaakeripyörät

TARJOUS!
399 €
(norm. 499,-)

Itsevetävä ruohonleikkuri Greenstar M20V-T

Etuvetoinen malli: sopii pihoille joissa puita ja pensaita!

- Tehokas 146cc OHV 4-tahtimoottori
- Työleveys 51 cm
- Teräsrunko
- Leikkuukorkeuden pikasäätö
- Allesilppuava ja sivulle heittävä!

TARJOUS!
249 €
(norm. 299,-)

Muutama 2023 tarjousjetti jäljellä!

Rahoituskorko alk. 2,99%

TILAA HELPOSTI NETISTÄ WWW.KONE-GLANS.FI
JOENSUUNKATU 10, 24100 SALO ☎ 040 300 1050
MYYMÄLÄ AVOINNA MA-PE 9-17 ja LA 9-14

Salolainen
perheyrittys
jo kolmannessa
polvessa!

**Meiltä myös
huolto ja varaosat!**